

Vertrouwen in Hagenaars

Vetrâhwe in Hageneize

CDA Den Haag
Verkiezingsprogramma 2006 - 2010

DEFINITIEF

Vastgesteld op 9 november 2005

www.cdadenhaag.nl

Hoofdstukindeling

Inleiding.....	5
1.1 Den Haag, niet in één begrip te bevatten	5
1.2 CDA 25 jaar zichtbaar in Den Haag, 25 jaar vertrouwen in Hagenaars	5
2. Den Haag, een solidaire stad!	7
2.1 Participatie van iedere Hagenaar!	7
2.2 Integratiebeleid	8
2.3 Ruimte voor gebedshuizen	9
2.4 Welzijnswerk in nieuw perspectief	10
2.5 Zorg voor ouderen, chronisch zieken en gehandicapten	11
2.6 Bijzondere aandacht voor dak- en thuislozen	12
3. Gezinnen en jongeren als toekomst van de stad	13
3.1 Onderwijs en sport	13
3.2 Zorg, stille armoede en zwerfjongeren	14
3.3 Wonen, spelen en stadsboerderijen	15
4. De Haagse verleiding: toerisme, cultuur en sport.....	16
4.1 Toerisme: de Haagse verleiding	16
4.2 Cultuur en topsport in de internationale stad	17
4.3 Sport in de wijk	18
4.4 Cultuur in de wijk	19
5.1 Verminderen overlast en criminaliteit	20
5.2 Verbeteren verkeersveiligheid	21
5.3 Vergroten kustveiligheid	22
5.4 Investeren in veiligheidszorg	22
6. Duurzame keuzen voor een leefbare stad	23
6.1 Schone straten en pleinen	23
6.2 Aanpak probleem hondenpoep en algemeen dierenwelzijn	24
6.3 Investeren openbare ruimte	24
6.4 Aanpak riolering	25
6.5 Lucht en energie	25
6.6 Geluid	26
6.7 Water	26
6.8 Milieutoets bouwen	26
7. Wonen in een wereldstad.....	27
7.1 Heroverwegen erfpacht	27
7.2 Aandacht voor starters, sociaal zwakkeren, gezinnen en ouderen	27
7.3 Versterken groen in de stad	28
7.4 Parkeren	29
8. Mobiliteit in de internationale stad.....	31
8.1 Megaproject RingRing: versterken binnenring én buitenring	31
8.2 Autoluwe binnenstad en bereikbaarheid Scheveningen	32
8.3 Internationale bereikbaarheid per auto, trein en vliegtuig	33
8.4 Regionaal Openbaar Vervoer	33

9. Haagse economie: 'handen uit de mouwen'	35
9.1 Mainport Haaglanden	35
9.2 Internationale stad van recht en vrede	35
9.3 Midden- en kleinbedrijf: profiteren van internationale ontwikkelingen	36
9.4 Vestigingsvoorwaarden.....	37
10. Zorgvuldig kiezen voor ruimte	38
10.1 Kwaliteiten van ruimtelijke ordening	38
10.2 Den Haag als pijler van de Zuidvleugel	39
11. Betrokken stadsbestuur	40
11.1 Lokaal bestuur in stad Den Haag	40
11.2 Op weg naar een gekozen regionaal bestuur Haaglanden.....	41
11.3 Trouwen in Den Haag	41
12. Een solide en eerlijk financieel beleid.....	42
12.1 Een financieel gezonde stad voor 2007 en daarna!.....	42
12.2 Overzicht financiële maatregelen verkiezingsprogramma	43
Colofon	44
Trefwoordenregister	45
 Bijlage I: Megaproject RingRing	46
Bijlage II: Tunnels / nieuwe wegen Binckhort	47

Inleiding

Vertrouwen in Hagenaars

Den Haag is een geliefde stad om te wonen, te werken en om te leven. Het CDA is bijzonder trots op Den Haag en haar inwoners. Het CDA is van mening dat het in het beleid gaat om mensen. Het CDA zet de Hagenaar centraal in haar verkiezingsprogramma!

Om de stad leefbaar te houden zijn sociale, ecologische en economische aanpassingen noodzakelijk. Het CDA wil de ingezette koers van versterking en vernieuwing de komende periode onverminderd continueren. Het CDA verkiezingsprogramma "Vertrouwen in Hagenaars" is hiertoe in de raadsperiode 2006 – 2010 het uitgangspunt.

1.1 Den Haag, niet in één begrip te bevatten

Het CDA is trots op Den Haag en op haar inwoners. Den Haag is een inspirerende stad, een stad waar mensen zich kunnen ontwikkelen en ontplooiën. Een stad waar studenten, nieuwkomers en kinderen kennis en ervaringen kunnen opdoen. Waar gezinnen, ouderen en singles geborgenheid vinden en prettig kunnen wonen.

Den Haag is een verzameling van tienduizenden gemeenschappen. Gemeenschappen zijn te vinden in straten en buurten, in verzorgingstehuizen en appartementencomplexen, in cafés en sportverenigingen, bij theatergezelschappen en volkstuinenverenigingen. Contacten gaan via afspraken, SMS en MSN, organisatie van activiteiten en e-mail. Gemeenschappen waar binnen Hagenaars persoonlijke contacten hebben is de basis voor de sociale cohesie in de stad en persoonlijke betrokkenheid met elkaar.

Den Haag is ook een werkstad. Honderdduizenden vinden werk in de residentie. Winkels, het midden- en kleinbedrijf en zorginstellingen vormen een belangrijke pijler van de Haagse economie. Ook de rijksoverheid en de internationale bedrijven en instellingen zijn een voornaam werkgever. Hagenaars die dag in dag uit, jaar in jaar uit, hard werken om te kunnen zorgen voor zichzelf, hun gezin, familie en vrienden verdienen alle lof en ondersteuning.

De stad Den Haag kan dan ook niet in één begrip worden gevat. Slechts een veelkleurige opsomming kan het uitdagende karakter van de centrumstad Den Haag typeren:

- Den Haag: groene, betrokken woonstad aan zee;
- 's-Gravenhage: internationale hoofdstad van recht, vrede en bestuur;
- The Hague: stadsgewest Haaglanden als Europese mainport voor internationale bedrijven;
- La Haye: kosmopolitische stad voor kunst, cultuur en persoonlijke ontwikkeling.

1.2 CDA 25 jaar zichtbaar in Den Haag, 25 jaar vertrouwen in Hagenaars

In 2005 bestaat het CDA Den Haag 25 jaar. Op donderdag 6 oktober is in het kantoor van vrijwilligersorganisatie HOF het jubileumrapport 'Vertrouwen in mensen' aan premier Jan Peter Balkenende overhandigd. Een symbolische gebeurtenis die de band van het CDA met de stad Den Haag onderstreept. Niet alleen is zij zetel van de regering, maar stelt het CDA het middenveld, de persoonlijke verbanden, centraal. In het rapport wordt de christen-democratie ideologie geijkt en vernieuwd.

- Duurzaamheid: de stad dient voor deze en de generaties na ons leefbaar te zijn. Het beleid dient in de komende periode offensief te zijn: nu investeren betekent in de komende 10 jaar resultaten boeken. Duurzaamheid is geen apart hoofdstuk, maar de rode draad in het verkiezingsprogramma. Het komt aan de orde bij de hoofdstukken leefbaarheid, wonen, mobiliteit en economie. Duurzame keuze betekent niet het stopzetten van activiteiten of het beperken van

economische groei. Voor het CDA betekent duurzaamheid “andere keuzes maken”. Andere keuzes in ons denken over de toekomst van de stad: geen kwantitatieve maar kwalitatieve groei. Andere keuzes voor mobiliteit: autoverkeer concentreren op hoofdwegen, bij voorkeur in tunnels. En stevig investeren in RandstadRail en Stedenbaan. Andere keuzes voor wonen: milieuvriendelijke bouwmethoden en voldoende groen in de directe omgeving van woningen. Andere keuzes voor de economie: niet alleen afhankelijk zijn van de rijksoverheid, maar ook het profiel van de stad van recht en vrede versterken en verbreden naar ecologie en ontwikkelingssamenwerking.

- Nieuwe sociaal-economische wedloop: het CDA is ervan overtuigd dat Hagenaars tot hun recht komen als zijn in staat zijn hun talenten te ontplooien en initiatieven te nemen. De gemeente dient daarom Hagenaars te stimuleren in hun persoonlijke ontwikkeling. Het beleid dient gericht te zijn op alertheid en voorzorg en niet op nazorg. Het CDA wil dat iedere Hagenaar “meedoet”: via werk, studie of sociale activering. Voor hen die door persoonlijke omstandigheden niet kunnen meedoen dient de overheid zorg te dragen, voor hen die niet willen meedoen zijn er stevige maatregelen. Het CDA wil gezinnen volledig ondersteunen in de combinatie van werk én opvoeding, voor ouders die er problemen ondervinden bij het opvoeden van kinderen is er ondersteuning. Daarom is het ook van belang meer betaalbare gezinswoningen te bouwen in de stad.
- Vertrouwen in het middenveld: het middenveld omvat behalve de kerk en het bijzonder onderwijs ook sportverenigingen, clubs, moskeeën, scouting, vrijwilligersorganisaties en al die Hagenaars die maar op één of andere manier actief zijn in de stad. Het maatschappelijk middenveld is de ruggengraat van een sociale en betrokken stad! Het particulier initiatief – niet door de overheid ontwikkelde en volledig gesubsidieerde organisaties – als de basis voor het welzijn in de stad. In het beleid dienen zij centraal te staan en niet de gesubsidieerde welzijnsinstellingen. Vrijwilligerswerk en mantelzorg verdienen veel meer ondersteuning! Religie is voor veel Hagenaars belangrijk: kerken, moskeeën, mandirs en synagogen verdienen een volwaardige plaats in het beleid. Voor startende organisaties dient praktische ondersteuning te komen bij het zoeken naar gebedsruimten.
- Rechtsstaat: de Joods-Christelijke traditie, in combinatie met de Verlichting, is de basis van de historie en wetgeving van ons land, deze hebben echter geen exclusiviteit. Het CDA vindt dat de diverse culturen en religies het recht hebben zich te organiseren in het middenveld en in het onderwijs. Bij het handhaven van de rechtsstaat wil het CDA een einde maken aan het gedoogbeleid, politie en gemeente dienen consequent en rechtvaardig op te treden tegen geweld, drugs, illegaliteit en terrorisme. De gemeenteraad dient in de opvatting van het CDA invloed te hebben op het lokale beleid en de werkwijze van de politie.
- Verbindende democratie: lokale democratie en lokale autonomie zijn een groot goed, het CDA wil deze behouden en zo mogelijk uitbouwen. De gemeenteraad dient haar primaat te versterken door fracties mogelijkheden te geven meer eigen onderzoek te kunnen doen. Tevens dient de politieke aansturing van de gemeentelijke diensten te worden versterkt. Het CDA staat ook een modernisering van het regionaal bestuur voor. Hagenaars dienen rechtstreeks de leden van het stadsgewest Haaglanden te kunnen kiezen, in de stadsdelen dienen volwaardige adviescommissies te worden geïnstalleerd. Het terugdringen van de regelgeving is belangrijk voor een sterke en dynamische stad. Overbodige verordeningen en regels dienen te worden geschrapt en complexe belastingen, die weinig opleveren, dienen te worden afgeschaft.

2. Den Haag, een solidaire stad!

Van nazorg naar alertheid én voorzorg

Het CDA Den Haag wil in dit verkiezingsprogramma een concrete invulling geven aan de wijze waarop waarden en normen in de Haagse samenleving zichtbaar kunnen worden gemaakt. Uitgangspunt is dat iedereen meedoet en dat de allermaksten in de samenleving worden beschermd en ondersteund. Het gemeentelijk beleid dient een omslag te maken van 'nazorg' naar 'alertheid en voorzorg'.

In dit hoofdstuk komen de volgende zaken aan de orde: geïntegreerde aanpak kansarmen, integratiebeleid, welzijnswerk in nieuw perspectief, zorg voor ouderen, chronisch zieken en gehandicapten en bijstand.

2.1 Participatie van iedere Hagenaar!

In Den Haag wonen tienduizenden Hagenaars die afhankelijk zijn van een uitkering. Een groot deel van deze grote groep is vrijwel levenslang op een uitkering aangewezen. Niet alleen legt dit een flink beslag op de gemeentelijke begroting, ook leven deze Hagenaars veelal in groep- of individueel isolement en voelen zich niet (meer) betrokken bij de samenleving. Een dergelijke onevenwichtigheid is niet goed: niet voor de mensen zelf en niet voor de groeiende kloof in de samenleving tussen rijken en armen, goede- en slechte wijken, blanken en zwarten en laag- en hoogopgeleiden. Het CDA neemt waar dat zich een nieuwe sociale kwestie voordoet: een groeiende kloof tussen kansrijken en kansarmen in de stad. Deze ongelijkheid wordt zichtbaar in inkomen, werk, onderwijs, huisvesting, gezondheid en in binding met de Nederlandse cultuur. Het is een zeer hardnekkige kwestie, ze bepaalt de kansen van de nieuwe generatie Hagenaars

Het CDA wil dat iedereen op een actieve wijze participeert in de samenleving. In de visie van het CDA Den Haag dient de samenleving zich te ontwikkelen van 'verzorgingsstaat' tot participatiesamenleving, waarbij het primaat van de samenleving centraal staat: tegen uitsluiting en verharding en vóór verbondenheid en verantwoordelijkheid!

1. Activerend arbeidsmarktbeleid: de keuze werk of scholing, die het gemeentelijk beleid aan jongeren stelt, wordt verbreed naar iedere Hagenaar die afhankelijk is van een gemeentelijke uitkering. Alleen maar thuis zitten, bijklussen of geen zin hebben om te werken wordt niet meer getolereerd. Kansarme Hagenaars hebben de keuze: reïntegratie, scholing of sociale activering (vrijwilligerswerk of stage bij een werkgever. Hagenaars hebben recht op een uitkering, maar ook de verplichting – op welke manier dan ook – om deel te nemen aan de samenleving. Uitgezonderd van betaald werk zijn jonge, alleenstaande ouders met kinderen onder de vijf jaar, zij hoeven geen werk te hebben, maar wel bijvoorbeeld mee te doen in vrijwilligerswerk. Zie voor jongeren § 3.1.
2. Van nazorg naar alertheid en voorzorg. een omslag in gemeentelijk denken: bestaande instrumenten, zoals armoedebestrijding, welzijnswerk en het reïntegratiebeleid zijn onvoldoende in staat deze kwestie aan te pakken. Zij zijn te veel gericht op nazorg (oplossen van problemen) in plaats van voorzorg (voorkomen van problemen). Het beleid dient zodanig veranderd te worden dat zowel de gemeente, als de kansarme Hagenaars verantwoordelijkheid dragen: momenteel ligt de verantwoordelijkheid voor participatie te veel bij de gemeente en te weinig bij het individu.

3. Eén loket voor alle WMO en WWB vragen: de gemeentelijke diensten dienen één loket te vormen. Concreet gesteld: één accountmanager voor iedere kansarme Hagenaar. Het gaat er dus om dat Hagenaars niet meer te maken hebben meerdere ambtenaren, maar met één aanspreekpunt voor advies, voorlichting en ondersteuning. Dit sluit aan bij de ontwikkelingen die de WMO en de WWB bieden en vraagt om een grote culturomslag in denken én werken van de gemeente.
4. Doorbreken dogma "allochtonen" als kansarmen: het dogma dat alleen "allochtonen" kansarm zijn dient te worden doorbroken. Ook grote groepen autochtone Hagenaars kunnen tot de kansarmen worden gerekend. Goedopgeleide en ondernemende Turken, Marokkanen en Surinamers behoren tot de kansrijken in de stad. Het stigmatiseren van de groep "allochtonen" zal de tweedeling in de stad versterken, het CDA is hier fel tegenstander van.
5. Aandacht voor vrouwen in kansarme situaties: het CDA vindt het belangrijk om voor zwakkere groepen in achterstandsposities op te komen. In het bijzonder bepaalde groepen kansloze vrouwen kunnen extra ondersteuning gebruiken. Zij hebben bijvoorbeeld te maken met huiselijk geweld, ongewenste prostitutie en beperkte mogelijkheden tot integratie. Het reeds ingezette beleid dient in de komende raadsperiode te worden gecontinueerd en geïntensiveerd.
6. Versterken structuur schuldhulpverlening: grote zorgen heeft het CDA over de ontwikkelingen rondom de schuldhulpverlening: het aantal Hagenaars dat aanspraak maakt op de schuldhulpverlening neemt toe. In de opvatting van het CDA dient de toegankelijkheid te worden vergroot en dient meer te worden gedaan aan preventie en voorlichting. Bij het verkrijgen van een uitkering dienen nadere voorwaarden te worden gesteld, bijvoorbeeld het verplicht volgen van een budgetcursus.
7. Continueren huidig bijstandsbeleid: bij de uitvoering van Wet Werk en Bijstand (WWB) wordt een restrictief beleid gevoerd: streng, maar rechtvaardig. Het CDA wil deze lijn onverminderd continueren. In de aanpak van de kansarmenproblematiek heeft de dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) in de beleving van het CDA een coördinerende taak. Het CDA wil een efficiëncyslag maken in het reïntegratie beleid, het nettoresultaat (output) dient te worden aangescherpt. Afspraken met reïntegratiebureaus dienen te worden heroverwogen. Dit mag geen bezuiniging zijn die ten koste gaat van het armoedebeleid en voor de reïntegratie van moeilijk bemiddelbare Hagenaars. In algemene zin verdienen de jongeren die in de bijstand zitten bijzondere aandacht, zie hiertoe § 3.1.

2.2 Integratiebeleid

Het integratiebeleid is bedoeld om nieuwe Hagenaars een volwaardige plaats in de samenleving te geven. Het spreken van de taal en het hebben van werk of volgen van onderwijs is een basisvoorwaarde om volledig deel te kunnen nemen aan de samenleving. Het ingezette integratiebeleid van gemeente wil het CDA Den Haag onverminderd continueren. De komende raadsperiode zal zij aandacht hebben voor een aantal specifieke zaken.

1. Streng toezicht op succesvol afronden inburgering: inburgering van nieuw- en oudkomers is geen vrijblijvende zaak meer. De eigen verantwoordelijkheid van de nieuwe Hagenaar staat centraal: bewust komen wonen in Den Haag, betekent kiezen voor het spreken van de Nederlandse taal en het hebben van werk of het volgen van onderwijs. Het CDA wil in de komende periode het slagingspercentage van de inburgeringcursus fors verhogen. Op dit moment vallen er te veel mensen uit waardoor de totale kosten per inburgeringstraject te hoog zijn. Sancties door korting op de uitkering of het uitdelen van boetes behoren tot de mogelijkheden.

2. Aandacht voor medewerkers van internationale organisaties: in het gemeentelijk beleid dient in de komende periode meer aandacht te zijn voor het versterken van de binding (taal en cultuur) met Den Haag. Zij die werken bij internationale instellingen (meestal westerse allochtonen) en veelal wonen met hun gezinnen in Den Haag dienen volwaardig deel uit te maken van de Haagse samenleving. Op dit moment vallen zij in het gemeentelijk beleid buiten de boot, ook zij dienen in aanmerking te komen voor een cursus Nederlands.
3. Aandacht voor religie: het belang van religie en levensbeschouwing voor de samenleving wordt onvoldoende onderkend in het integratiedebat. Religies kunnen een waardevolle bijdrage vormen aan het versterken van de normen en waarden in Nederland.
4. Zelforganisaties als bruggenbouwers: gesubsidieerde zelforganisaties die te veel gericht zijn op zichzelf worden kritisch beoordeeld. Zij dienen te werken aan samenwerking en partnerschap. Er dienen nieuwe meetinstrumenten (kengetallen) te worden ontwikkeld om de effectiviteit van de integratieactiviteiten inzichtelijk te maken. Bij het niet succesvol participeren in de samenleving zal de integratiesubsidie worden beëindigd.
5. Sport en cultuur als smeerolie voor integratie: sport en cultuur kunnen een belangrijk instrument zijn om de integratie te versterken. Jong en oud ontmoeten elkaar op het toneel, op het sportveld of het plein om samen toneel te spelen of te sporten. Tijdens of na de ontmoeting worden waarden, opvattingen en gedachten uitgewisseld die kunnen leiden tot het vergroten van wederzijds respect. In de § 4.3 en § 4.4 wordt ingegaan op de concrete vorm.

2.3 Ruimte voor gebedshuizen

Bijzondere aandacht wil het CDA in de komende periode voor gebedshuizen en het belang van religieuze en levensbeschouwelijke organisaties voor de stad. In het gemeentelijk beleid dient samenwerking met migrantenkerken, moskeeën, mandirs, synagogen en levensbeschouwelijke organisaties een prominenter rol te krijgen. Concreet wil het CDA de volgende zaken realiseren.

1. Ruimte voor gebedshuizen: diverse religies, vooral de migrantenkerken, ondervinden problemen bij het vinden van ruimten in Den Haag. Het CDA vindt dat de diverse religies de mogelijkheid dienen te krijgen ruimte te huren in welzijnsinstellingen, die staan veelal in het weekend leeg. Voor religieuze organisaties, vooral de migrantenkerken, die een eigen gebouw willen kopen of realiseren dient in bestemmingsplannen voldoende ruimte te zijn gereserveerd. De gemeente dient binnen de grenzen van het bestemmingsplan alle medewerking te verlenen aan de realisatie van een gebedshuis.
2. Gebedsruimte verzamelgebouw: voor die migrantenkerken, moskeeën, mandirs en synagogen die financieel onvoldoende draagkrachtig zijn om een eigen ruimte te kopen dient de gemeente een verzamelgebouw te ontwikkelen. De exploitatie van het gebouw is in handen van de organisaties die gebruik maken van het verzamelgebouw.
3. Ruimte voor identiteitsgebonden organisaties: het CDA constateert dat religie weer aan belang wint voor de samenleving. De betekenis van religieuze- en levensbeschouwelijke organisaties voor de stad wordt onvoldoende erkend in het gemeentelijk beleid. Kerken, moskeeën, mandirs, synagogen en levensbeschouwelijke organisaties hebben op jaarbasis een enorme inzet van vrijwilligers, die onmisbaar zijn voor het in stand houden van zorgnetwerken in de stad. De gemeente dient haar medewerkers te trainen om dit belang te leren onderkennen. De algemene welzijnsinstellingen en de levensbeschouwelijke organisaties dienen in gelijke mate voor subsidie in aanmerking te komen onder de algemene condities die de gemeente stelt.

2.4 Welzijnswerk in nieuw perspectief

Het CDA heeft de afgelopen jaren sterk de nadruk gelegd op de verbetering van het welzijnswerk, deze lijn wil zij onverminderd continueren door de structuur van de decentrale welzijnsorganisaties te heroverwegen, de 'club- en buurthuizen' om te vormen naar 'buurt- en cultuurcentra' en particuliere- en identiteitsgebonden organisaties weer een plaats te geven in het gemeentelijk beleid.

1. Heroverwegen structuur decentrale welzijnsorganisaties: het CDA wil, mede in het licht van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning, de structuur van de decentrale welzijnsorganisaties en organisaties voor samenlevingsopbouw heroverwegen. Het CDA wil de sociale cohesie op wijkniveau versterken, zoals de zelfstandige buurthuizen (ZWO's) reeds functioneren. Op stedelijk niveau dienen voorzieningen voor maatschappelijk werk en zorg te worden georganiseerd.
Ook zal de effectiviteit van de betreffende instelling bepalend zijn voor de hoogte van de jaarlijkse subsidie. Deze heroverweging zal bij voorkeur plaatsvinden in overleg met de gemeenten in het stadsgewest Haaglanden
2. Ontwikkeling buurt- en cultuurcentrum: het CDA vindt dat een aantal club- en buurthuizen kunnen worden getransformeerd tot 'buurt- en cultuurcentra'. Naast de sociale activiteiten dienen cultuuractiviteiten een prominent deel uit te maken van het vraaggerichte programma. Doelstelling van de buurt- en cultuurcentra is een gezamenlijk beheer, gezamenlijke programmering en onderlinge samenwerking van uiteenlopende instellingen en organisaties. Het is een mix van publieke functies, zoals een zorgloket, buurtcafé, cursusruimte, muziekrimte, bibliotheek en vergaderfaciliteit. Bij herstructurering van wijken of renovatie van bestaande club- en buurthuizen kunnen functies worden samengevoegd
Vanzelfsprekend moeten religieuze- en levensbeschouwelijke organisaties voor hun wekelijkse vieringen ook gebruik kunnen maken van de buurt- en cultuurcentra..
3. Vergroten inzet vrijwilligers en particuliere organisaties: de vrijwillige inzet van mensen voor maatschappelijke organisaties creëert een situatie waar alle betrokkenen baat bij hebben. De instelling heeft profijt van de inzet en de inbreng van kennis van de vrijwilliger. Deze kan betrokkenheid tonen, contacten leggen en zichzelf ontplooien. De gemeente dient vrijwilligerswerk te stimuleren en mogelijke barrières te verwijderen. De bestaande mogelijkheden van bijvoorbeeld de deskundigenbank, sport- en zorgvrijwilligersbank van HOF dienen te worden versterkt. Daarbij dienen, naast aandacht voor het traditionele vrijwilligerswerk, ook uitdagende functies die jongeren aanspreken als voetlicht te worden gebracht. Door jongeren via scholen te betrekken bij vrijwilligerswerk, kan de betrokkenheid worden vergroot en het imago van vrijwilligerswerk onder jongeren worden verbeterd.
4. Verslavingszorg vanuit christen-democratisch perspectief: het toenemende aantal verslaafden in de stad baart het CDA grote zorgen. Niet alleen neemt het cocaïne- en basecokegebruik toe, ook hebben gebruikers in toenemende mate meerdere psychische en lichamelijke problemen. Het CDA kan alleen met gebruikersruimten, long-stay voorzieningen en dergelijke instemmen indien afkicktrajecten onder medisch toezicht deel uitmaken van het totale pakket. Criteria met vestigingsvoorwaarden en een risicoanalyse dienen te worden ontwikkeld. Het particulier initiatief, zoals het Leger des Heils, heeft vanuit haar beginselen én werkwijze een cruciale rol in de Haagse verslavingszorg. Echter, verslaafden die blijvend crimineel gedrag vertonen moeten verplicht afkicken en ondersteund worden voor een volwaardige terugkeer in de maatschappij.

5. Maatschappelijk herstel: om de zwakken in onze samenleving te ondersteunen, bijvoorbeeld ex-psychiatrische patiënten en ex-gedetineerden, is een volledige integrale aanpak noodzakelijk. Deze mensen dient een goede kans te worden geboden op een volwaardige plaats in onze samenleving. Dit kan in de beginfase ook buiten de stad, in een rustige omgeving plaatsvinden. Woningbouwcorporaties, politie, bedrijfsleven, particulier initiatief en welzijnsorganisaties dienen hieraan mee te werken.

2.5 Zorg voor ouderen, chronisch zieken en gehandicapten

Ouderen, chronisch zieken en gehandicapten dienen in hun dagelijks leven door het gemeentelijk beleid te worden gesteund. Zij dienen dan ook zo lang mogelijk zelf de regie over hun leven te kunnen voeren en deel te kunnen nemen aan de Haagse samenleving. De participatie van cliëntenorganisaties acht het CDA van groot belang. Het CDA wil de komende raadsperiode de nadruk leggen op een goede invoering van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) en het versterken van mantelzorg. De komende periode wil het CDA nadruk leggen op de volgende zaken.

1. Zorgvuldige implementatie WMO: de invoering van de WMO de komende periode zal heel wat voeten in aarde hebben. Een cruciale implementatievoorwaarde voor het CDA is dat niemand hier nadeel van mag ondervinden. Het huidige aanbod van huishoudelijke- en zorgtaken dient gegarandeerd te blijven. Op ieder stadsdeelkantoor en zo mogelijk in de gezondheidscentra dient een WMO-loket te worden gerealiseerd. Cliëntenparticipatie is van groot belang voor een zorgvuldige implementatie van WMO.
2. Zelfstandig wonen: het CDA wil de mogelijkheden voor het zelfstandig wonen van ouderen en gehandicapten bevorderen en verbeteren. De in § 7.2 genoemde woonzorgzones maken deel uit van het langer zelfstandig blijven wonen. Het CDA wil de ontwikkeling van levensloopbestendige woningen stimuleren en wil zich inzetten voor leefconcepten, zoals groepswonen voor ouderen en kleinschalig wonen voor dementerenden. Domotica (allerlei slimme snufjes die ondersteuning bieden bij het zelfstandig wonen) biedt mogelijkheden voor ouderen, chronisch zieken en gehandicapten om langer zelfstandig te blijven wonen.
3. Mantelzorg en buddy's: mantelzorgers en buddy's zijn een belangrijke schakel voor sommige ouderen, chronisch zieken en gehandicapten. In de opvatting van het CDA zou de gemeente voorzieningen en ondersteuning moeten bieden aan mantelzorgers en buddy's. Een collectieve verzekering voor veel voorkomende ongevallen behoort tot de mogelijkheid of (een gedeeltelijke) vrijstelling van de sollicitatieplicht in de uitvoering van de WWB.
4. Tegengaan eenzaamheid ouderen: het CDA vindt dat eenzaamheidsbestrijding volwaardige ondersteuning verdient. In de uitvoering kunnen ook niet-gesubsidieerde instellingen een taak hebben. Ouderen die gevoelens van eenzaamheid hebben, dienen ondersteuning te krijgen van een ouderenadviseur of een persoonlijk begeleider, die kan doorverwijzen naar een professionele hulpverleningsinstelling of ondersteuning geven bij het zoeken naar een geschikte activiteit. Het particulier initiatief, zoals het Nationaal Fonds Ouderenhulp kan hier een rol in krijgen.
5. Versterken kwaliteit gezondheidszorg: naast zorgaanbieders, zoals Parnassia, Jeugdformaat, Meavita en dergelijke, dienen ook andere gekwalificeerde marktpartijen hun diensten te kunnen aanbieden. Deze competentie zal de kwaliteit én de prijs van de zorg ten goede komen.

2.6 Bijzondere aandacht voor dak- en thuislozen

De dak- en thuislozen vormen een aparte groep in de samenleving. De groep bestaat uit personen die wegens een complexe situatie van sociale, psychische en verslavingsproblemen een korte of langere periode op straat leven zonder een vaste woon- of verblijfplaats. In de opvatting van het CDA dienen dak- en thuislozen geen commentaar van de omgeving uit te lokken. Het voeren van een duidelijk en restrictief beleid in combinatie met een breed scala aan voorzieningen is noodzakelijk. Wel dient het te allen tijde mogelijk te zijn dat dak- en thuislozen succesvol terugkeren in de samenleving.

1. Vergroten capaciteit opvangvoorzieningen: de opvangcapaciteit in Den Haag heeft al enige jaren een kritische grens bereikt, die niet meer toereikend is voor het op enkele honderden geschatte aantal buitenslapers. Niet iedere buitenslaper wil gebruik maken van de opvangvoorzieningen, wat niet wegneemt dat uitbreiding van een sobere “bad-bed-brood” voorziening, verdeeld over meerdere locaties, noodzakelijk wordt geacht. Tevens dienen de criteria voor het openstellen van de winteropvang drastisch te worden verruimd en de kwaliteit van opvang te worden verbeterd.
2. Sobere 24-uurs opvang voor dak- en thuislozen: het ontbreekt de stad nog aan een volwaardige 4-uurs opvang voor dak- en thuislozen waar zij ook 's nacht terechtkunnen voor een kop koffie of soep, toiletbezoek en een stoel om uit te rusten. Om de kwaliteit van leven en de hygiëne van dak- en thuislozen te verbeteren dienen in de opvatting van het CDA hiertoe sobere was- en douchevoorzieningen te worden gerealiseerd, bij voorkeur in de omgeving van het centrum.

3. Gezinnen en jongeren als toekomst van de stad

Samen zorgen voor een nieuwe generatie Hagenaars

Gezinnen zijn de natuurlijke omgeving waarin kinderen (0 – 12 jaar) en jongeren opgroeien, waar waarden en normen worden overgedragen en waar zij geborgenheid vinden. Het CDA hecht er grote waarde aan dat gezinnen in de stad wonen. Het CDA heeft vertrouwen in de opvoedende taak van de ouders, waar zij ondersteuning nodig hebben dient deze beschikbaar te zijn. De gemeente dient in de opvatting van het CDA randvoorwaarden te scheppen die het mogelijk maken om prettig met een gezin in de stad kunnen wonen.

Het CDA pleit voor een coördinerende taak op het gebied van 'jeugd- en gezinsbeleid' om de uitvoering in het nieuwe college te garanderen. Speciale aandacht voor kinderen en jongeren zal de kwaliteit van leven doen vergroten en zal ook de uitstroom van gezinnen uit de stad afremmen.

3.1 Onderwijs en sport

Goed onderwijs is van belang voor de toekomst van kinderen en jongeren. Basisschoolkinderen en scholieren dienen in een prettige omgeving naar school te gaan, lekker te kunnen sporten en uitzicht te hebben op een goede baan.

1. Brede buurtschool 'nieuw concept': Den Haag telt zo'n 125 basisscholen. De huidige brede buurtscholen zijn gericht op basisschoolleerlingen in een achterstandssituatie. Het CDA pleit voor de 'Brede buurtschool nieuw concept': een brede school voor alle kinderen in de stad en niet alleen voor hen in een achterstandssituatie. De brede buurtschool 'nieuw concept' is – indien ruimtelijk haalbaar – een fysieke combinatie van onderwijs, voor- en naschoolse opvang, kinderopvang, cultuur, sport, maatschappelijk werk en jeugdzorg. De leraar mag niet extra worden belast. Het schoolgebouw wordt voor basisschoolleerlingen én ouders de spil van de wijk, waar alle functies voor de opvoeding zijn gecombineerd.
2. Maatschappelijke stages: vanaf 2007 hebben scholen de mogelijkheid mee te doen aan het project maatschappelijke stages. De maatschappelijke stage is, naast andere vormen van participatie, een goed instrument om leerlingen meer bij de Haagse samenleving te betrekken. Leerlingen leren op een praktische wijze invulling te geven aan burgerschap, zoals internetles aan ouderen of een uitje te organiseren voor verstandelijk gehandicapten. Het CDA wil dat de gemeente convenanten sluit met het voortgezet onderwijs, waarin scholen de plicht op zich nemen dit iedere leerling aan te bieden.
3. Stages VMBO scholieren: VMBO is belangrijk voor de stad, ruim 60% van de leerlingen in het voortgezet onderwijs volgt een VMBO-opleiding. Het baart het CDA zorgen dat met name Marokkanen, Turken en Hindoestanen moeilijk aan een stageplaats komen. CDA Den Haag wil de komende periode de stagekansen voor VMBO leerlingen verbeteren. Scholen, de rijksoverheid als grootste werkgever in Haaglanden én het bedrijfsleven dienen samen te zorgen voor een voldoende aanbod van passende stageplaatsen.
4. Leer/werkplicht 18+: het CDA wil de sluitende aanpak voor jongeren continueren: iedereen tot 23 jaar die nog geen startkwalificatie heeft behaald heeft een werk/leerplicht. Het CDA vindt dat je mag verwachten dat jongeren iets doen voor de samenleving als tegenprestatie voor een uitkering en tegelijkertijd zelf hun kans op een baan vergroten.

Ondersteuning sportverenigingen: lekker bewegen is niet alleen gezond, maar het is ook nog een sociale activiteit waar jonge kinderen en jongeren respect leren. Voor de bestrijding van het overgewicht van jongeren dient de gemeente een stimuleringsbeleid te voeren, bijvoorbeeld door het aantal gymleraren op basisscholen te vergroten. Daarnaast is het van belang dat sportverenigingen in de stad worden ondersteund, zij staan onder zware druk door teruglopende vrijwilligerparticipatie en oplopende kosten. De zelfstandigheid van de verenigingen staat voorop, maar zij dienen ruimhartig door de gemeente te worden gefaciliteerd vanwege het grote maatschappelijk belang.

3.2 Zorg, stille armoede en zwerfjongeren

De eerste verantwoordelijkheid voor de kinderen en jongeren ligt in de opvatting van het CDA bij de ouders. De gemeente beperkt zich tot het geven van richtlijnen. Alleen wanneer ouders hun verantwoordelijkheid onvoldoende nemen zal de gemeente maatregelen dienen te treffen ten behoeve van de kinderen en jongeren.

1. Extra aandacht voor gezinnen met opvoedproblemen: voor ouders die niet in staat zijn om voor de opvoeding voldoende verantwoordelijkheid te nemen, zal de gemeente volgens wettelijke mogelijkheden aanvullende voorzieningen bieden. Dit kan preventief in de vorm van voorlichting en opvoedingsondersteuning, maar ook door interventie middels gezinsbegeleiding. Voorkomen dient te worden dat kinderen en jongeren in erbarmelijke omstandigheden komen en door voogdij worden gescheiden van de ouders. Bijzondere aandacht vraagt het CDA voor de jongeren van boven de 18-jaar uit probleemgezinnen. Deze jongeren lopen een bovengemiddeld risico om te vervallen in hun oude gedrag met alle (criminele) gevolgen van dien. Indien gewenst dienen de mogelijkheden van een project als de 'The Mall' (jongerenwerk) te worden uitgebreid.
2. Bestrijding stille armoede: de jarenlange neergaande economie heeft bij veel gezinnen met jonge kinderen en jongeren financieel de rek eruit gehaald. Vooral zij die afhankelijk zijn van een bijstandsuitkering of behoren tot de middenklasse hebben alle reserves verbruikt. De stille armoede onder deze groep Hagenaars neemt sluipenderwijs toe. Het CDA wil bijvoorbeeld via stichting Leergeld, het fonds ATD-Vierde Wereld of de diaconie (STEK) aanvullende maatregelen treffen voor gezinnen. De middelen dienen direct ten gunste te komen van het kind in de vorm van bijvoorbeeld schoolboeken, aanvullende leermiddelen, een muziekinstrument of sportkleding. De subsidiegrenzen aan de diverse fondsen mogen hiertoe worden verruimd en ook worden opengesteld voor ouders die wel een baan hebben, maar niet in staat zijn hun kinderen en jongeren te laten deelnemen aan sport- en cultuuractiviteiten.
3. Aanscherpen drugsvoorlichting jongeren: het CDA maakt zich zorgen over het toenemend gebruik van drugs en alcohol onder jongeren, vooral in de leeftijd van 8 tot 12 jaar. De voorlichting van de gemeente onder jongeren dient voor het CDA krachtiger én scherper van karakter te worden: de voorlichting is op dit moment te vrijblijvend.
4. Gezonde voeding jonge kinderen en jongeren: in het grote stedenbeleid heeft de gemeente de verantwoordelijkheid om het overgewicht van kinderen en jongeren in de leeftijd van 0 tot 19 jaar te verminderen. Gezonde voeding is hierbij belangrijk. De gemeentelijke voorlichtingstaak, zoals deelname aan het actieprogramma 'Gezondheidsachterstand moet wijken' dient te worden versterkt en beschikbaar te zijn voor de gehele stad.

5. Sluitende aanpak zwerfjongeren: in Haaglanden leven meer dan 150 zwerfjongeren met psychische en lichamelijke problemen. Veelal vallen deze jongeren tussen het 'bestuurlijke wal en schip': jeugdzorg en maatschappelijke opvang. Om deze kloof te dichten is de ketenregisseur zwerfjongeren aangesteld. Het CDA Den Haag is van mening dat de functie van ketenregisseur dient te worden geëvalueerd en bij gebleken succes gecontinueerd dient te worden.
6. Aandacht voor tienermoeders én vaders: het CDA hecht waarde aan een zorgvuldige begeleiding van tienermoeders én vaders. We spreken hier over jonge moeders en vaders die voor hun 21e jaar een kind krijgen. Het loket voor jonge ouders dient in de komende periode te worden gecontinueerd.

3.3 Wonen, spelen en stadsboerderijen

Niet alleen zijn sociale maatregelen noodzakelijk, maar ook een prettige woning en een schone en prettige leefomgeving zijn belangrijk voor de opvoeding van jonge kinderen en jongeren. Het CDA bepleit voor de komende periode betaalbare gezinswoningen en meer stadsparken.

1. Aandacht voor jonge kinderen in de stad: het CDA vindt dat de stad een veilige en sociale prettige omgeving dient te zijn voor jonge kinderen, het gezin is hiertoe de basis. Hier worden waarden en normen bij gebracht. De gemeente dient goede randvoorwaarden te scheppen voor gezinnen. Straten en pleinen dienen vrij te zijn van hondenpoep, speelplaatsen dienen schoon en veilig te zijn. Een ruim aanbod van kwalitatieve en betaalbare kinderopvang in de stad is noodzakelijk voor werkende ouders. Peuterspeelzalen dienen toegankelijk te zijn voor iedereen.
2. Toets kindervriendelijke buurt: voor kinderen is het belangrijk dat er voldoende en ruim opgezette speelplaatsen en stadsparken zijn om te kunnen spelen. Bij herstructurering en verdichting is het noodzakelijk voldoende ruimte te reserveren voor deze voorzieningen. Bij voorkeur wordt een stadspark en speeltuin ontwikkeld bij de brede buurtschool 'nieuw concept'. Het CDA is voorstander van de ontwikkeling van een gezinstoets die het inzichtelijk maakt of een buurt kindvriendelijk wordt of waar knelpunten door achterstallig onderhoud dienen te worden verbeterd.
3. Bouw betaalbare gezinswoningen: om gezinnen te behouden voor de stad zijn niet alleen randvoorwaarden, zoals goed onderwijs noodzakelijk, maar is een kwalitatief aanbod van voldoende gezinswoningen eveneens een belangrijke voorwaarde. Het CDA is er voorstander van om een groot deel van de herstructureringsopgave te herbestemmen voor gezinnen met kinderen en jongeren. Uitgangspunt is dat deze woningen betaalbaar zijn voor de middenklasse met een modaal inkomen. In § 7.2 wordt hier nader op ingegaan.
4. Stadsboerderijen: Stadsboerderijen zijn van groot belang voor kinderen om in aanraking te komen met dieren en actief mee te kunnen werken op de boerderij. Het aantal stadsboerderijen mag niet worden verminderd en kan zelfs mogelijk worden vergroot. In § 6.2 wordt nader ingegaan op het algemeen dierenwelzijn.

4. De Haagse verleiding: toerisme, cultuur en sport

Een sterk internationaal profiel en ruim aanbod van sport en cultuur in de wijk

Den Haag is een aantrekkelijke stad voor toerisme, cultuur en sport, het CDA noemt deze parels: de "Haagse verleiding". Cultuur, sport en toerisme dienen een belangrijke plek te hebben in het leven van alle dag. Enerzijds is het de grandeur van de binnenstad, de wind en golven van Scheveningen en anderzijds het speelse en aantrekkelijke spel van cultuur en sport in de wijk. In dit hoofdstuk schenkt het CDA aandacht aan het versterken van het toerisme, cultuur en topsport in de internationale stad en komt de ondersteuning van initiatieven van sport en cultuur in het wijk aanbod.

4.1 Toerisme: de Haagse verleiding

Het toerisme is een volwaardige branche die niet meer weg te denken is als economische pijler van Den Haag, we moeten haar dan ook koesteren! De binnenstad trekt jaarlijks 36 miljoen aan bezoekers en Scheveningen zo'n 17 miljoen bezoekers. Toerisme levert een wezenlijke bijdrage aan de economie van de stad, in hoofdstuk 9 wordt het toerisme dan ook erkend als een van de belangrijkste economische pijlers van Haaglanden. Op een aantal terreinen ziet het CDA nieuwe kansen en ontwikkelingsmogelijkheden.

1. Afschaffen toeristenbelasting: "A royal welcome to The Hague": het CDA wil de kwaliteit van de verblijfskosten verhogen en de kosten voor het verblijf verlagen. Ook wil het CDA de regelgeving voor ondernemers vereenvoudigen, hiermee worden zij verlost van veel administratieve rompslomp. Den Haag dient alles op alles te zetten om de stad aantrekkelijker te maken voor toeristen en zakelijke bezoekers. Afschaffen van de toeristenbelasting zal het imago van de stad bij touroperators en individuele bezoekers doen verbeteren.
Ondernemers dienen wel hun verantwoordelijkheid te nemen door ook daadwerkelijk de prijzen te verlagen. Hiertoe dient een convenant te worden gesloten met Recron, Koninklijke Horeca Nederland, MKB en de grotere hotelketens in de stad.
2. Versterken synergie musea en attracties: Den Haag kent reeds een grote verscheidenheid aan musea en attracties. Het verdient aanbeveling de synergie tussen musea en attracties te versterken. Niet alleen door 'Den Haag Marketing and Events' de mogelijkheid te bieden om de gezamenlijke marketingactiviteiten te vergroten, maar ook door thematische samenwerking van en met musea en / of attractieparken onderling.
3. Ontwikkeling 'City Sightseeing The Hague Tour': het is wenselijk een toeristische cirkelbus door Den Haag te laten rijden. Met een dubbeldekker, zoals in Edinburgh, Berlijn, Wenen of Barcelona, kunnen toeristen met een all-in kaartje reizen van museum naar museum. Onderweg komen ze langs alle bezienswaardigheden van de stad. Voor touringcaroperators dienen in de binnenstad en in Scheveningen voldoende opstapplaats voor touringcars te zijn. De 'Sightseeing The Hague Tour' kan hier ook gebruik van maken. Tevens verdient het de aanbeveling om voor de kust een taxidienst te laten varen, bijvoorbeeld van Kijkduin, via Scheveningen-Haven naar de Pier.
4. Versterken imago 'Koninklijk Den Haag': het karakter van 'Den Haag Koninklijke stad' dient in de opvatting van het CDA te worden versterkt. Het jubileum van '25 jaar Beatrix' heeft de nodige activiteiten en publiciteit opgeleverd. Het CDA streeft er naar om een deel van het Paleis Noordeinde open te stellen voor het publiek en een permanente ceremonie van 'Changing the Guards' in te voeren. Ook dient het aanbieden van de geloofsbriefen door nieuwe ambassadeurs in koetsjes bij Paleis Noordeinde sterk te worden gepromoot in Nederland.

5. Kwaliteitsbeoordeling strandexploitanten: de gemeente dient een differentiatie aan te brengen in het Scheveningse strand voor wat betreft de doelgroepen die het strand bezoeken. Het CDA is van mening dat de gemeente de boulevard in totaliteit dient op te waarderen. Er kunnen meerdere kwaliteiten worden onderscheiden die aansluiten bij de behoefte van diverse bezoekers. Zo wordt gedacht aan een opdeling in 'avant-garde', jongeren en gezinnen.
6. Den Haag waterstad: de passantenhaven in de Bierkade is een succes. Het CDA wil graag het aantal bezoekers op de grachten vergroten. Het CDA wil in de binnenstad en in Laakhaven het aantal aanlegsteigers voor de pleziervaart vergroten. Ook dient hier ruimte te zijn voor een permanente aanlegplaats van historische schepen.
7. Stadscamping Den Haag: het CDA is voorstander van een stadscamping in de directe omgeving van de binnenstad. Doelgroep is voornamelijk toeristen die de stad enkele dagen willen bezoeken. Een stadscamping op de Binckhorst zou voor het CDA tot de mogelijkheden kunnen behoren. De investering in de camping en de exploitatie ervan is een particulier initiatief.

4.2 Cultuur en topsport in de internationale stad

Den Haag kent een breed aanbod van musea, bioscopen en theaters met een sterke regionale functie. Enkele attracties, zoals Madurodam, het Binnenhof en het Nederlands Dans Theater hebben een belangrijke nationale functie.

Eén van de culturele krachten van Den Haag is de ontwikkeling van nieuwe festivals, het bestaande Crossing Borderfestival en de twee nieuwe festivals 'TodaysArt' en 'The Hague International Music Festival' zijn hier voorbeelden van. Het lukt de stad echter onvoldoende om grote festivals aan de stad te binden. Een andere culturele kracht van Den Haag is dat zij de Beatstad nummer 1 van Nederland is, denk maar aan Kane, Anouk en Direct.

Voor het karakter van de stad als 'Koninklijk veelzijdig' is een fijnmazige culturele infrastructuur van musea en avant-garde kunst een voorwaarde, maar zij dient te worden verbreed. Den Haag dient haar kansen te grijpen en het kosmopolitisch karakter te versterken. Het CDA stelt de volgende ontwikkelingen voor:

1. Ontwikkeling multifunctioneel evenementencomplex: realisatie van een multifunctioneel evenementencomplex in de omgeving van het Prins Clausplein voor grootschalige muziek-, beurs- en sportevenementen met een capaciteit van minimaal 10.000 bezoekers. In de binnenstad dient een specifieke concerthal voor 1.750 bezoekers te worden ontwikkeld, zoals bijvoorbeeld de Heineken Music Hall of Pepsi Stage in Amsterdam.
2. Bouw nieuw stadion ADO Den Haag: het CDA is voorstander van het realiseren van het nieuwe stadion van ADO Den Haag in het Forepark. Met het nieuwe stadion heeft ADO Den Haag de toeschouwers en het bedrijfsleven veel te bieden. Er ontstaan voor de voetbalclub mogelijkheden om zich als toonaangevende topsportorganisatie verder te ontwikkelen. Het CDA maakt zich sterk voor een snelle afronding van het bouwtraject.
3. Ontwikkeling topsporthal én 50 meter zwembad: het CDA is een voorstander van het realiseren van een 50-meter wedstrijdszwembad én een topsporthal op Leidschenveen-Ypenburg. Op basis van het haalbaarheidsonderzoek wil het CDA een keus maken van een definitieve locatie. Het CDA is van mening dat door zich in te zetten voor de realisatie van de topsporthal en het 50-meter zwembad een belangrijke bijdrage wordt geleverd aan het topsportklimaat in Haaglanden.

4. Versterken kosmopolitisch karakter: de stad dient aantrekkelijk te zijn voor de kosmopolitisch georiënteerde stadsbewoner, waar multimediale en multi-etnische evenementen samenvloeien met eten & drinken, kunst & design en muziek & dans. Hierbij kan worden gedacht aan een soortgelijk klimaat als het Westelijk Handelsterrein in Rotterdam of de Westergasfabriek in Amsterdam, gesitueerd in Laakhaven-West, de Caballerofabriek of in de nabijheid van de Energiecentrale / de Verademing.
5. Bollywood aan zee: het verbreden en versterken van aan de Hindoestaanse cultuur gerelateerde evenementen op het gebied van film, theater en muziek is een vanzelfsprekendheid gezien de grote populatie Hindoestanen in de stad. Te denken valt aan een filmstudio voor Bollywoodfilms.
6. Centrum voor wereldmuziek: in de omgeving van het 'The Hague World Forum' dient een centrum te komen waar alle muziekstromingen in de wereld kunnen worden beluisterd, te denken valt aan jazz, klassiek, dance, pop en dergelijke. Ook het initiatief voor een Nationaal Pop Museum kan deel uitmaken van dit centrum.
7. Nieuwe top(sport)evenementen en attracties: gewenst is de ontwikkeling van aan het strand gerelateerde top(sport)evenementen, zoals, kitesurfen, catamaranzeilen of stuntvliegen. Op het zuidelijk deel van het Noorderstrand dient een demontabel beachstadion te worden gerealiseerd. Ook is de toevoeging of de verbetering van een of aantal attracties mogelijk. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan een zeedierenpark of aan zee gerelateerde activiteiten.
8. Culturele hoofdstad van Europa en Olympische Spelen: Den Haag dient er naar te streven om in 2018 de titel 'Culturele hoofdstad van Europa' binnen te halen. Den Haag dient naar aanleiding van het voorstel van NOC*NSF-voorzitter Erica Terpstra actief te participeren in de voorbereiding voor de kandidaatstelling van de Olympische Spelen in 'Randstad Holland' (Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht) in 2024 of 2028.

4.3 Sport in de wijk

Sport blijkt de belangrijkste vorm van vrijetijdsbesteding voor Hagenaars. Sportaccommodaties en de vele sportverenigingen zijn ontmoetingsplaatsen bij uitstek. Sport brengt mensen bij elkaar en bevordert de gezondheid van deelnemende Hagenaars. Sportverenigingen leveren enerzijds een belangrijke bijdrage aan het bevorderen van het besef van normen en waarden in de samenleving. Anderzijds werken zij heel concreet aan het integratieproces. Scholen, sportverenigingen, cultuur- en buurtcentra en dergelijke vervullen een belangrijke rol in deze.

1. Dagelijks sport op de basisschool: om het overgewicht van de kinderen en jongeren tegen te gaan en de conditie van jonge kinderen en jongeren te verbeteren is het wenselijk dat basisschoolkinderen dagelijks onder professionele begeleiding bewegingsonderwijs (gymnastiek) krijgen. Het CDA wil de resultaten van het experiment in Rotterdam afwachten. Ook in de naschoolse opvang dient meer aandacht te zijn voor sport. Vanzelfsprekend is gezonde voeding belangrijk voor een gezond lichaam, maar ook voor het leren van respect (waarden en normen) in § 3.1 wordt hier nader op ingegaan.
2. Bevordering sportieve activiteiten: het CDA is van mening dat de ongeorganiseerde (pleinbuurt)- en (na)schoolse sportbeoefening in de dichtbevolkte gebieden van de stad dient te worden versterkt. Dit is ook een laagdrempelig instrument voor integratie waar jongeren respect leren. De structurele financiering voor bevordering en begeleiding van sportieve activiteiten dient hiertoe te worden verhoogd. De sportieve driehoek (buurt, onderwijs en sport) dient hiertoe structurele ondersteuning te krijgen.

3. Behoud van schoolzwemmen: ook op de lange termijn is het wenselijk dat jonge kinderen en jongeren op een professionele wijze zwemles krijgen. Het schoolzwemmen dient dan ook de komende collegeperiode te worden gehandhaafd.
4. Kwaliteit sportaanbod: het CDA hecht grote waarde aan een kwalitatief en divers sportaanbod. Het huidige niveau dient minimaal te worden gehandhaafd en zo mogelijk te worden verhoogd. Een voor alle wijken harmonische sportinfrastructuur met voldoende betaalbare, bereikbare en toegankelijke accommodaties is dan ook een basisvoorwaarde. Sportverenigingen versterken immers de sociale cohesie in de buurt.
5. Bewegingsarmoede en sportieve achterstanden: het gemeentelijk aanbod van sportactiviteiten in de wijken met veel bewegingsarmoede dient op creatieve wijze te worden verhoogd. Daarnaast dienen gymlokalen met wijkfuncties voor sport in vooral de achterstandswijken te worden opgewaardeerd.
6. Gehandicapte sporters: in het gemeentelijk beleid dient onverminderd aandacht te blijven voor de sportbeoefening van de gehandicapte sporters. Bijvoorbeeld kan gedacht worden aan aanpassingen van sportfaciliteiten of een uitbreiding van het aantal kilometers dat wordt vergoed voor vervoer van en naar sportfaciliteiten.

4.4 Cultuur in de wijk

De culturele krachten van Den Haag beperken zich niet tot de binnenstad en de boulevard. De basis van het culturele leven van de stad is gelegen in het leven van alledag. Individuele expressie en culturele ontwikkeling in school- of verenigingsverband is de culturele basisinfrastructuur van de stad.

1. Cultuur en onderwijs: in het onderwijs dient cultuur een prominente rol te hebben, het programma 'kunstmagneetschool' van het Koorenhuis dient te worden uitgebreid in relatie tot de brede buurtschool 'nieuw concept', zie ook § 3.1. Ook andere initiatieven die de kwaliteit van het cultuuronderwijs op de basisscholen kunnen versterken zijn welkom. In het middelbaar en beroepsonderwijs dienen initiatieven te worden ontplooid die het cultuurbesef van de leerlingen vergroten, het primaat ligt hiertoe bij de ouders en de scholen. Het informatiepunt ACKU voor studenten in het hoger onderwijs dient te worden gecontinueerd.
2. Amateurkunst: het CDA wil de actieve amateurkunstbeoefening (toneel, muziek en dans) op wijk- en stadsdeelniveau versterken. De culturele diversiteit is hierbij het uitgangspunt. Er dient zowel ruimte te zijn voor de in traditioneel verband opererende podiumbeoefenaars, als voor amateurkunst van jongeren en migranten, al dan niet in verenigingsverband. Het is wenselijk om een centraal servicebureau voor amateurkunst te ontwikkelen dat kan dienen als subsidieloket en informatiepunt.
3. Kunst in de openbare ruimte: in de stadswijken buiten de binnenstad en Scheveningen dient meer aandacht te zijn voor uitingen van zichtbare kunst, zoals beelden, sculpturen en muurschilderingen. Bij voorkeur zijn wijkgebonden elementen verwerkt in deze kunstuitingen, hetgeen de identiteit van de wijk versterkt.
4. Ontwikkeling buurt- en cultuurcentra: een aantal club- en buurthuizen kan in de opvatting van het CDA worden getransformeerd tot 'buurt- en cultuurcentra' waar cultuuractiviteiten een prominent deel uit maken van het programma. Jong en oud in de buurt kunnen elkaar hier ontmoeten. Door samen te spelen worden culturele gewoonten uitgewisseld en kan wederzijds begrip ontstaan dat een bijdrage levert aan de integratie.

5. Duidelijke regels voor een veilige stad

Inzet op participatie en slimme technologie

Een veilige stad om te werken, te wonen en te recreëren is in het belang van iedereen. Het CDA vindt dat zowel Hagenaars als de gemeente een gezamenlijke verantwoordelijkheid hebben voor een veilig Den Haag. In dit hoofdstuk ligt de nadruk op wat de gemeente kan doen, in het hoofdstuk leefbaarheid ligt de nadruk op wat Hagenaars zelf kunnen doen voor een veilige samenleving, bijvoorbeeld het schoonhouden van de eigen leefomgeving.

Bij veiligheid mag niet alleen worden gedacht aan het verminderen van de criminaliteit en overlast, maar heeft de gemeente ook een (gedeelde) verantwoordelijkheid bij het verbeteren van de verkeersveiligheid en de kustveiligheid. Ook dient naar nieuwe wegen worden gezocht om de politiebasiszorg op termijn te kunnen garanderen. Het CDA heeft voor de komende raadsperiode een viertal uitgangspunten om de veiligheid in de stad te vergroten.

5.1 Verminderen overlast en criminaliteit

De criminaliteit is de afgelopen jaren – althans cijfermatig – afgenomen, de gevoelens van onveiligheid zijn bij vele Hagenaars echter gebleven, zo blijkt uit de jaarlijkse stadsenquête. De komende raadsperiode wil het CDA de ingezette lijn onverminderd continueren. De afgelopen vier jaar zijn – mede dankzij het CDA – veel zaken gerealiseerd die de criminaliteit hebben afgeremd. Enkele voorbeelden: er zijn in de binnenstad zo'n 200 politiecamera's geplaatst, het preventief fouilleren is mogelijk gemaakt, het 'hotspotbeleid' is ingevoerd en de aanpak van hennepcultuur is gestructureerd.

In de aanpak van criminaliteit kiest het CDA voor een duidelijke koers, de gemeente dient waar nodig repressief op te treden en het gedoogbeleid achter zich te laten. Bij overlast en criminaliteit moet een zero tolerance beleid gaan gelden: consequent optreden tegen alle uitingen van overlast en criminaliteit. De politie dient dit te verankeren in haar beleidsstrategie en bij de handhavende diensten van de gemeente zou dit het uitgangspunt moeten zijn. Het CDA wil in zes concrete punten aangeven waar zij de komende periode aandacht aan wil gaan besteden. Vanzelfsprekend is de lijst niet-limitatief en als gevolg van maatschappelijke ontwikkelingen kan de strategie van het CDA worden gewijzigd.

1. Gestructureerde aanpak jongerencriminaliteit: nog steeds belanden grote groepen jongeren in de criminaliteit. Vanzelfsprekend worden deze jongeren door het openbaar ministerie vervolgd. De gemeente heeft in de ogen van het CDA een verantwoordelijkheid om voor de harde kern jongeren tot 23 jaar een resocialisatieprogramma op te zetten. In principe zijn de ouders verantwoordelijk voor de opvoeding, maar waar blijkt dat zij hier niet toe in staat zal de gemeente deze opvoedende taak dienen te ondersteunen.
2. Gezamenlijke aanpak winkelcriminaliteit: bij winkeliers, met name buiten het centrum, is de kleine criminaliteit een toenemend punt van zorg. Initiatieven die worden ontplooid door winkeliersverenigingen, zoals het portofoonproject op de Frederik Hendriklaan, dienen financieel door de gemeente te worden ondersteund. De winkeliersvereniging dient in een vroegtijdig stadium afspraken te maken met de gemeente over de financiële criteria. Ook zal de politie intensiever dienen te surveilleren.
3. Harde aanpak van malafide huisjesmelkers: voor aanpak van illegaliteit, voornamelijk via huisjesmelkers en andere malafide structuren voor illegalen, dient in de ogen van het CDA onverminderd te worden gecontinueerd en waar mogelijk worden versterkt. De gestructureerde aanpak in Rustenburg-Oostbroek en Regentessekwartier dient bij gebleken succes worden toegepast op andere wijken.

4. Vergroten aantal camera's: het aantal camera's in winkelcentra, speeltuinen, pleinen, tramhaltes, en risicovolle locaties in de stad dient te worden vergroot naar zo'n 2.000 in totaal. De camera's in de openbare ruimten worden beheerd door de politie, de camera's op tramhaltes en stations van RandstadRail worden beheerd door de HTM. Het waarborgen van de privacy is voor het CDA een absolute voorwaarde. Door de toepassing van intelligente camera's met gezichtsherkenning en geluidssignalering wordt in de opvatting van het CDA de privacy maximaal gewaarborgd. Opgemerkt moet worden dat het totaal aantal politiecamera's afhankelijk is van de totale handhavingcapaciteit van de politie. Een gefaseerde invoering is noodzakelijk willen de camera's een meetbaar effect hebben op het vergroten van de veiligheid.
5. Reductie coffeeshops: het CDA wil op gefaseerde wijze de 42 coffeeshops in de stad met minimaal 75 % reduceren, te beginnen bij die coffeeshops naast of nabij basisscholen, middelbare scholen en speeltuinen. Voor het CDA is legalisering van softdrugs onbespreekbaar. Het gemeentelijk beleid dient gericht te zijn op de aanpak van de productie, de logistieke processen en de verkoop van softdrugs. Een stevige aanpak van de growshops is dan ook noodzakelijk. Voorkomen dient te worden dat de straathandel in softdrugs toeneemt. In de algemene politie verordening dient tevens te worden opgenomen dat blowen in de openbare ruimte niet is toegestaan.
6. Aangiftemogelijkheden kleine criminaliteit: om goed inzicht te hebben in daadwerkelijke overlast en criminaliteit is het van belang dat Hagenaars vaker aangifte doen van kleine criminaliteit. Het CDA heeft de indruk dat het aantal aangiften de afgelopen jaren is gedaald, terwijl de criminaliteit in werkelijkheid niet substantieel is afgenomen. De politie zal naast het verruimen van de aangiftemogelijkheid via internet, nieuwe (onorthodoxe) wegen moeten zoeken om in contact te komen met slachtoffers van kleine criminaliteit.

5.2 Verbeteren verkeersveiligheid

De verkeersveiligheid is de afgelopen jaren sterk toegenomen: het aantal dodelijke ongevallen of ongevallen met 'zwaar letsel' is afgenomen. Het aantal aanrijdingen met 'klein letsel' is stabiel gebleven. Ondanks de inzet van de afgelopen jaren is het van belang de nadruk te leggen op het verbeteren van de verkeersveiligheid.

Het CDA heeft een tweetal speerpunten om de verkeersveiligheid extra te vergroten, waarbij wordt opgemerkt dat de verkeersveiligheid ten aanzien van de auto zal worden behandeld in het hoofdstuk mobiliteit.

1. Aandacht voor de fiets in het verkeer: het aantal vrijliggende fietspaden wordt verder vergroot, de voorkeur gaat uit naar die gebieden in de stad met een groot aantal korte verplaatsingen (< 5 km). De verkeersregelinstallaties dienen rekening te houden met een goede en veilige doorstroom van fietsers, dit geldt ook voor bouwplaatsen: hier dienen fietsers, maar ook voetgangers, een volwaardige plaats te krijgen. Om ook veilig 's avonds over straat te kunnen fietsen dient meer verlichting te worden geplaatst bij fietspaden, vooral die fietspaden die zijn gelegen buiten het centrum.
2. Alert op veiligheid van tram en RandstadRail: met de komst van RandstadRail zal de grens tussen trein en tram vervagen. Er dienen van meet af bij RandstadRail voorzieningen te worden getroffen om ongevallen op de baanvakken te voorkomen. Indien blijkt dat het aantallen ongevallen met de tram niet afneemt dienen bijvoorbeeld op drukke verkeerskruispunten slagbomen te worden geplaatst.

5.3 Vergroten kustveiligheid

De stijgende zeespiegel en dalende bodem dwingt ons lage land ertoe om in een vroegtijdig stadium maatregelen te treffen. Voor onze stad aan zee is het stijgende water bijvoorbeeld tijdens springvloed al goed zichtbaar. Diverse organisaties en instellingen hebben een rol bij voor onze kustverdediging. In de opvatting van het CDA heeft de gemeente naast een regisserende taak een aanjagende rol om de zwakke schakels in de kust zo snel mogelijk duurzaam te versterken. De uitgangspunten die ten grondslag liggen aan het plan Morales zijn hiertoe het ontwikkelingskader. Ook dient de veiligheid van badgasten te worden gewaarborgd. Het CDA heeft een tweetal punten om de kustveiligheid te vergroten.

1. Vergroten kustveiligheid: de zeewaartse kustverdediging dient als uitgangspunt te hebben dat de kwaliteit van het leefmilieu in het duingebied wordt versterkt. De bestaande ecologische structuren dienen te worden gehandhaafd. De kosten voor de kustverdediging wordt in principe door de rijksoverheid gefinancierd.
2. Versterken positie reddingsbrigade: De Haagse Vrijwillige Reddingsbrigade (HVRB) doet belangrijk werk in de zomermaanden langs de 12 kilometer lange kustlijn. Hiertoe hebben zij een intensieve relatie met de brandweer die zorg draagt voor het materieel en de nodige financiële middelen. Het CDA wil de positie van de HVRB versterken en pleit voor een convenant tussen de regionale alarmcentrale en de HVRB, zodat 112-noodhulp op het strand rechtstreeks wordt doorgeschakeld naar de reddingsbrigade. Daarnaast dient de HVRB voor rampenbestrijding een volwaardige positie te krijgen in de Hulpverleningsregio Haaglanden.

5.4 Investeren in veiligheidszorg

Het garanderen van een veilige samenleving is niet alleen de taak van de politie. Ook kunnen particuliere beveiligingsbedrijven en gemeentelijke diensten een belangrijke taak vervullen in de keten van veiligheidszorg. Het CDA Den Haag vraagt ook aandacht voor de speciale positie van Den Haag als internationale hoofdstad van recht en bestuur.

1. Op peil houden hofstadcontingent: het aantal (terroristische) dreigingen en de intensiteit van de demonstraties in de stad is de afgelopen jaren toegenomen. De politie heeft hierop geanticipeerd door het proces 'Grootschalig en bijzonder optreden' tot een hoofdproces te maken van haar organisatie. Om de veiligheid in de stad te blijven garanderen dient het hofstadcontingent zo nodig te worden aangepast op de actuele terreurdreiging en toename van het aantal demonstraties.
2. Inzet particuliere beveiliging: een goede samenwerking tussen de politie en particuliere beveiligingsbedrijven is voor het CDA een waardevolle aanvulling op het takenpakket van de politie. Waar mogelijk, zoals bij de beveiliging van winkelstraten, evenementen, omgeving van NS stations, tramhalten en stations van RandstadRail, kunnen beveiligingsbedrijven de toezichthoudende taken en beperkte opsporingsbevoegdheden van de politie overnemen. De politie krijgt hierdoor de rol van regisseur, maar zal te allen tijde de eindverantwoordelijkheid behouden en zonodig repressief optreden.
3. Snelle introductie bestuurlijke boete: de trage invoering van de bestuurlijke boete is het CDA Den Haag een doorn in het oog, het CDA acht de bestuurlijke boete een uitstekend instrument om de leefbaarheid te vergroten. Vervuilers van straten, pleinen en parken dienen dan ook stevig te worden aangepakt. Met inkomsten die worden gegenereerd uit de bestuurlijke boete kan het aantal medewerkers met handhavingstaken van de gemeente worden vergroot.

6. Duurzame keuzen voor een leefbare stad

De stad als rentmeester voor volgende generaties

Den Haag wordt geroemd om zijn prachtige lanen en parken. De groene oases van rust zijn plekken in de stad om even op adem te komen. Het CDA wil in de komende periode het dagelijks en lange termijn onderhoud van straten, pleinen en parken verbeteren. De harde aanpak van hondenpoep is hier een deel van. Niet zichtbare zaken, zoals de kwaliteit van rioleringen, water en lucht dienen te worden verbeterd. Voor het milieu is ook ruimschoots aandacht, bijvoorbeeld terugdringing van geluidshinder, het zoeken van alternatieven voor fossiele brandstoffen en invoering van de milieutoets voor bouwprojecten.

6.1 Schone straten en pleinen

Een leefbare stad is een schone stad: straten en pleinen zijn geveegd, het groen is goed onderhouden. Het ingezette beleid voor het schoonhouden van de stad dient onverminderd te worden gecontinueerd. In de opvatting van het CDA hebben zowel de gemeente als individuele Hagenaars de verantwoordelijkheid om de leefomgeving schoon te houden. Omdat dit niet altijd het geval is wil het CDA de komende periode het gedrag van Hagenaars duurzaam beïnvloeden, bij voorkeur via georganiseerde verbanden op wijkniveau. In sommige wijken is echter een langdurige interventie van de gemeente noodzakelijk om de leefbaarheid structureel te verbeteren.

1. Duurzame interventie: om langdurige overlast te beperken zijn extra middelen en de ontwikkeling van nieuwe methoden noodzakelijk. De proef in de Schilderswijk, Transvaal en Laak-Noord om tweemaal per week zowel restafval als grofvuil in te zamelen, gekoppeld aan een strikte handhaving, dient bij gebleken succes in meerdere stadsdelen te worden ingevoerd.
2. Gescheiden inzamelen afval: de gemeente dient Hagenaars te stimuleren het afval meer gescheiden in te zamelen. De lage hoeveelheden ingezameld afval zijn het CDA een punt van zorg. De hoeveelheid ingezameld GFT-afval dient te worden vergroot en afvoer van het chemisch afval dient via bouwmarkten, doe-het-zelf winkels en apotheken plaats te vinden. De gemeente dient de ondernemers te wijzen op hun maatschappelijke verantwoordelijkheid en convenanten af te sluiten. De ophaalwijze dient na evaluatie mogelijk te worden aangepast en de resultaten van de hoeveelheid ingezameld afval dienen beter te worden gecommuniceerd.
3. Ondergrondse afvalbergingen: in de voor- en naoorlogse stadswijken – waar men thuis weinig ruimte heeft om afval te bewaren – dienen ondergrondse afvalbergingen te worden geplaatst. Deze mogen niet meer dan 100 meter lopen van een woning worden aangelegd. Bij gestapelde nieuwbouw dienen interne systemen van gemeenschappelijke afvalinzameling te worden gerealiseerd.
4. Beloning participatie wijkbewoners en bedrijven: het CDA wil via een experiment het goede gedrag van wijkbewoners en bedrijven belonen. Indien een straat of plein als collectief er in slaagt de overlast van vuil en rommel tot bijna nul weet te reduceren, kan voor particulieren en bedrijven een korting op de afvalstoffenheffing worden verkregen.
5. Invoeren "Opplusdagen": het CDA is voorstander van een experiment voor het beheer van de openbare ruimte en groen door wijkbewoners. Bewoners van straten en pleinen krijgen in samenwerking met het stadsdeelkantoor de gelegenheid om kleine klusjes in de openbare ruimte uit te voeren.

6. Onkruidbestrijding: de aanpak van de wildgroei aan onkruid in de openbare ruimte dient te worden geïntensiveerd. In eerste instantie dient te worden gewerkt aan vernieuwde ecologische methoden en op de tweede plaats kunnen meer financiële middelen ter beschikking worden gesteld.

6.2 Aanpak probleem hondenpoep en algemeen dierenwelzijn

Hondenpoep is de grootste ergernis van Hagenaars wat betreft de leefbaarheid. Het huidige beleid van de gemeente is ontoereikend gebleken om het gedrag van hondenbezitters duurzaam te beïnvloeden, ook de handhavingcapaciteit is te beperkt. Het CDA wil in de volgende periode een harde aanpak van 'foute' hondenbezitters en als compensatie de hondenbelasting afschaffen.

1. Afschaffen hondenbelasting: de vervuiler betaalt is een gedachte die het CDA steunt, het is echter niet redelijk om van hondenbezitters te verlangen zelf de uitwerpselen van hun hond op te ruimen als zij daarnaast ook nog hondenbelasting betalen. Het CDA wil in de komende periode dan ook de hondenbelasting in zijn totaliteit afschaffen. De invoering van de maatregelen is voor het CDA alleen mogelijk indien de bestuurlijke boete wordt ingevoerd en het aantal toezichthouders wordt vergroot. De boete is hoog en cumulatief: de 1e overtreding is € 100,00, de 2e overtreding is € 200,00 en een 3e overtreding binnen één jaar betekent een boete van € 340,00 voor de hondenbezitter.
2. Verscherpt toezicht openbare ruimte: het aantal toezichthouders dat belast is met de bestrijding van hondenpoep dient fors te worden uitgebreid. Ook dienen zij 's ochtends vroeg en 's avonds laat rond de uitlaattijden intensief te gaan surveilleren. Zodra de bestuurlijke boete is gepubliceerd in de Staatscourant dient de gemeente forse boetes in te stellen. Wel dient tegelijkertijd het aantal uitlaatplekken en afvalbakken te worden vergroot en dienen winkels die producten verkopen voor honden ook opruimzakjes te gaan verkopen.
3. Zorg voor dieren: voor zowel de dierenwelzijnorganisaties als het CDA is het belangrijk dat de gemeente Den Haag één duidelijk aanspreekpunt heeft voor dierenwelzijn. Bij de openbare aanbesteding van bijvoorbeeld de dierenambulance dient er een gegarandeerd dekkend aanbod te zijn. De stadsboerderijen komen aan de orde in § 3.3.

6.3 Investeringsprogramma openbare ruimte

Het CDA wil de ingezette lijn om de openbare ruimte in Den Haag te verbeteren onverminderd continueren, het CDA wil in de komende periode daar zelfs nog een schepje bovenop doen. Het beheer van nieuw aangelegde ruimte verdient op langere termijn meer aandacht dan nu het geval is. Veelal worden bij nieuwbouwprojecten nieuwe straten en pleinen aangelegd, maar treedt na 2 à 3 jaar al zichtbaar verval op. Het motto van het CDA is dan ook: niet alleen duurzaam bouwen, maar ook duurzaam onderhouden.

1. Wegwerken achterstanden: het onderhoud van de openbare ruimte in de stad heeft in zijn totaliteit een achterstand van zo'n € 100 miljoen. Deze achterstand dient te worden weggewerkt, het CDA is namelijk van mening dat goed onderhouden straten en pleinen de basis zijn voor een leefbare samenleving. De grootschalige bouwprojecten zijn belangrijk voor de stad, maar de Hagenaar ervaart in zijn eigen leefomgeving dagelijks de kwaliteit van het onderhoud van de stad. Indien in de beleving het asfalt is versleten, stoeptegels schots-en-scheef liggen en het geheel een smoezelige indruk maakt, zal het leefgenot daar onder leiden. Kortom, het CDA wil een stevig investeringsprogramma voor de komende periode.

2. Duurzaam bouwen, duurzaam onderhouden: de vernieuwde straten en pleinen bij nieuwbouwprojecten dienen ook op lange termijn goed onderhouden te worden. Bij de reservering van een investeringsbudget dienen parallel voor een periode van 10 jaar middelen te worden gereserveerd om straten en pleinen duurzaam te onderhouden. Dit dient beleidsmatig te worden verankerd.
3. Gebruiksvriendelijkheid leefomgeving: bij de ontwikkeling van een nieuwe stedenbouwkundige visie voor een gebied dient de uiteindelijke gebruikerservaring een grotere rol te spelen dan nu het geval is. Voorkomen dient te worden dat windhinder structurele overlast oplevert of dat materialen worden gebruikt die snel slijten of het lopen of fietsen bemoeilijken, zoals gladde tegels.

6.4 Aanpak riolering

Onder het zand en veen ligt een bijzonder waardevol systeem dat de absolute basis is voor een leefbare stad: het riool. Indien het riool niet of onvoldoende functioneert, zal dit leiden tot stankoverlast en ziekten. Een duurzame stad is gebaat bij een goed functionerend rioolstelsel. Mede door de hoge kosten is er op termijn een vervangingsachterstand bij het riool van 13,5 km/per jaar de komende 20 jaar. Het CDA is geen voorstander van de vervangingskosten via een verhoging van de rioolheffing te verhalen op de Hagenaar.

1. Vergroten vervangingsachterstand: het CDA stelt voor de komende 20 jaar ieder jaar zo'n 13,5 km riool te vervangen. De vervanging van het riool dient zoveel mogelijk gepaard te gaan met de herinrichting van de openbare ruimte, om kosten te besparen en de overlast voor de burger te verminderen. Tevens dient in de binnenstad rekening te worden gehouden met de mogelijk terugbouw van grachten, dit wil zeggen dat het riool niet midden in de straat, maar langs de gevels dient te worden aangelegd.

6.5 Lucht en energie

Zuurstof is leven, een schone stad draagt bij aan een gezond leven. Het verbeteren van de luchtkwaliteit is voor het CDA van groot belang. Het autoluw maken van de binnenstad en de bouw van transferia, zoals genoemd in § 8.2, zijn de basis voor verbetering van de kwaliteit van de lucht. Daarnaast zijn nog additionele maatregelen noodzakelijk, zoals de bouw van transferia aan de rand van de stad, de ontwikkeling van een distributiecentrum om de binnenstad en Scheveningen te bevoorraden en afspraken te maken over een bedrijfsvervoersplan.

1. Binnenstedelijke trajectcontrole: op de doorgaande wegen in de stad die weinig tot geen afslagen kennen, dient trajectcontrole te worden ingevoerd. De Benoordenhoutseweg, de Lozerlaan, Erasmusweg, Machiel Vrijenhoeklaan en Sportlaan zijn hier bijvoorbeeld uitermate geschikt voor. De luchtkwaliteit wordt hiermee vergroot, evenals de verkeersveiligheid.
2. Distributiecentrum: in de binnenstad mogen geen milieuverontreinigende vrachtwagens (< klasse II) worden toegelaten. Daarnaast dient een distributiecentrum te worden ontwikkeld om de binnenstad en Scheveningen te bevoorraden. Dit kan bijvoorbeeld door de inzet van goederentransports of vrachtwagens die op elektriciteit rijden en/of meerdere winkels tegelijkertijd kunnen bevoorraden. Het distributiepunt is bij voorkeur gelegen nabij snelweg, spoorbaan en haven: de Binckhorst is mogelijk een locatie.

3. Bedrijfsvervoerplan: de grote bedrijven hebben de verplichting een bedrijfsvervoerplan te hebben. Het CDA is een voorstander van het voorstel dat alle bedrijven die meer dan 10 personeelsleden in dienst hebben een vervoerplan ontwikkelen. De gemeente dient hiertoe een convenant te sluiten met het MKB en de KvK. Om de regelgeving te beperken dient hiertoe een gestandaardiseerde procedure te worden ontwikkeld.
4. Alternatief voor fossiele brandstoffen: de uitputting van fossiele brandstoffen als gas en olie vragen om het bevorderen en benutten van alternatieve energiebronnen, zoals lucht, waterkracht en zon. Het CDA Den Haag wil twee concrete maatregelen. Op gemeentelijke vastgoedobjecten dienen zoveel mogelijk windturby's te worden geplaatst. Auto's van de gemeente, HTM, HMS en degelijke dienen milieuvriendelijker te worden, bijvoorbeeld door toepassing van elektriciteit, koolzaad, etc.. Anderzijds dient in Haaglanden-verband, bij voorkeur in samenwerking met internationale instellingen en bedrijven, een beleidsplan te worden ontwikkeld voor de bevordering en benutting van alternatieve brandstoffen.

6.6 Geluid

Niets is rustgevender dan de wind die de zee laat ruizen of ritselende blaadjes van een boom. In de stad zijn deze plekken schaars. Stadsbewoners kunnen veel overlast hebben van geluid. Het CDA wil de komende periode aandacht besteden aan twee vormen van geluidsoverlast.

1. Hoofdroutes autoverkeer: langs de hoofdroutes voor het verkeer kunnen Hagenaars last ondervinden van het voorbij razende verkeer. De gemeente dient de regelingen voor geluidsisolatie voort te zetten. Daarnaast dient te worden gestreefd naar toepassing van zo veel mogelijk geluidsarm asfalt op de verkeershoofdroutes.
2. Horeca: de overlast van horeca in de directe omgeving dient te worden verminderd. Het CDA wil als preventieve maatregel dat iedere horeca-instelling een akoestisch rapport laat opstellen en dat de gemeente de maatregelen tegen overlast gaat handhaven.

6.7 Water

Schoon drinkwater is belangrijk voor een gezond leven, maar schone sloten, grachten en een schone zee zijn van groot belang voor een leefbare stad. De gemeente heeft samen met het Hoogheemraadschap de verantwoordelijkheid om de kwaliteit van het grond- en oppervlaktewater te verbeteren.

1. Verbeteren waterkwaliteit: het verbeteren van de kwaliteit van de binnenstadsgrachten, de havens en de sloten is van groot belang. Het tegengaan van illegale lozingen en het reinigen van de bodem hebben prioriteit voor het CDA. De inspanning om de gestelde doelen in de 'Kaderrichtlijn Water' dienen onverminderd te worden gecontinueerd.
2. Blauwe vlag Scheveningen in 2009: de inwerkingstelling van de afvalwaterzuiverings-installatie Harnaspolder zal de kwaliteit van het zeewater verbeteren. Het streven dient dan ook te zijn om in 2009 het internationaal kwaliteitslabel van de blauwe vlag te hijsen.

6.8 Milieutoets bouwen

Plannen voor ruimtelijke ordening worden getoetst op duurzaamheid. De wettelijke eisen met betrekking tot het milieu, zoals geluid-, water-, luchtkwaliteit en toepassing van duurzame materialen komen hier aan orde.

1. Bouwaanvraag toetsen op duurzaamheid: het CDA wil in de komende periode dat alle renovatie- en bouwaanvragen worden getoetst op de toepassing van duurzame materialen en de gevolgen voor het milieu.

7. Wonen in een wereldstad

Prettig leven in de groene woonstad aan zee

Den Haag is een prachtige woonstad aan zee met een bijzondere diversiteit aan woonmilieus. In het hoofdstuk wonen komen de direct aan de woning gerelateerde zaken aan de orde. Het CDA wil deze diversiteit voor de stad behouden, maar vraagt de komende raadsperiode bijzondere aandacht voor starters, sociaal zwakkeren, gezinnen en ouderen. Het groene karakter van Den Haag dient gehandhaafd te blijven en als het enigszins mogelijk is te worden versterkt. Bijzondere aandacht heeft het CDA voor het parkeren in de stad en stelt voor om de huidige afspraken over erfpacht te heroverwegen.

7.1 Heroverwegen erfpacht

Het CDA hecht veel waarde aan de bestuurskracht van de gemeente ten aanzien van het grondbeleid. De gemeente heeft hiertoe diverse mogelijkheden tot haar beschikking, zoals het strategisch aankopen van grond, de wet voorkeursrecht gemeenten, onteigening, uitgifte van grond en erfpacht. Daarnaast heeft de gemeente de bevoegdheid bestemmingsplannen vast te stellen.

Het CDA wil het in 1985 vastgestelde instrument van erfpacht ('Algemene Voorwaarden 1986') heroverwegen. Een grondige heroverweging is wenselijk, waarbij op een gefaseerde wijze tot een verantwoorde afbouw kan worden overgegaan. De WRO en de grondexploitatiewet die beiden in 2006 worden ingevoerd bieden als sturingsinstrument voor de gemeente voldoende mogelijkheden om de authentieke functies van de erfpacht te kunnen overnemen.

1. Heroverwegen erfpacht: het CDA denkt dat op basis van de bovengenoemde ontwikkelingen het erfpachtinstrument geheel of gedeeltelijk kan worden afgeschaft dan wel hervormd, al dan niet met een overgangsregime voor lopende contracten. Het onderzoek door de onafhankelijke externe commissie van drie gezaghebbende deskundigen - die op basis van een motie ingediend op 22 september 2005 is ingesteld - dient hierbij als referentiekader. Het CDA vindt dat ook in de huidige situatie huizenbezitters die grond eeuwigdurend hebben afgekocht juridisch eigenaar van de grond kunnen worden. Zeker omdat die wijken naar verwachting geen herstructurering zullen ondergaan.

7.2 Aandacht voor starters, sociaal zwakkeren, gezinnen en ouderen

De stad dient een evenwichtige opbouw en een brede diversiteit te hebben. Van koopwoningen, dient er voldoende aanbod te zijn. Het CDA legt voor de komende periode de nadruk op een- en tweepersoonshuishoudens die starten op de woningmarkt, alleenstaanden met een laag inkomen en een- en twee oudergezinnen. Het ingezette herstructureringsbeleid dient te worden gecontinueerd.

De realisatie van de Westlandse Zoom dient onverminderd doorgang te vinden, hiermee blijft Den Haag een aantrekkelijke vestigingsplaats voor de hogere inkomens.

1. Extra starterswoningen: het CDA is voorstander van de bouw van minimaal 2.500 betaalbare starterswoningen die evenwichtig zijn verdeeld over de stadsdelen. Deze woningen hebben bij voorkeur een vloeroppervlak van $\pm 75\text{m}^2$ en een maximale koopprijs van € 175.000 v.o.n. Wel dient bij de verkoop van deze starterswoningen een anti-speculatiebeding te worden opgenomen.
2. Meer eengezinswoningen voor de middeninkomens: de stad telde in 2004 slechts 19 % eengezinswoningen, dit is te weinig om gezinnen echt te binden aan de stad. Het aantal woningen met buitenruimte dient de komende periode te worden vergroot, hiermee wordt de uitstroom van middeninkomens naar de regio beperkt.

3. Beschermen sociaal zwakkeren: om huurwoningen in de sociale huursector weer beschikbaar te hebben voor wie zij bedoeld zijn, dient het scheefwonen (een te hoog inkomen ten opzichte van de huur die wordt betaald) te worden aangepakt. Op dit moment woont 39% van de huishoudens in een te goedkope woning, indien deze woningen vrij komen is de 'woningnood' onder de sociaal zwakkeren direct opgelost. De gemeente dient hiertoe een convenant te sluiten met woningbouwcorporaties en scheefwoners in dezelfde wijk te verleiden met een betere woning.
4. Versterken seniorenwoningen en woonzorgzones: het is van groot belang dat het huidige aantal seniorenwoningen voor de stad behouden blijft, het aantal mag niet worden verkleind. Ook dienen de woonzorgzones in Moerwijk, Transvaal en Wateringse Veld te worden versterkt. In andere wijken dienen convenanten tussen woningbouwcorporaties, particuliere vastgoedbezitters en verzorgingstehuizen te worden gesloten om ouderen zo lang mogelijk zelfstandig te laten wonen.
5. Bouw studentenwoningen: studenten verdienen de aandacht in Den Haag: zij zijn immers de creatieve klasse over 10 jaar. Goede huisvesting is dan ook belangrijk. De ingezette lijn om enkele grootschalige woonvoorzieningen te realiseren in Laakhavens dient te worden gecontinueerd. Het CDA hecht daarnaast waarde aan de ontwikkeling van kleinschalige studentencomplexen verspreid over de stad, bij voorkeur in de nabijheid van onderwijsinstellingen.

7.3 Versterken groen in de stad

"Den Haag, Groene woonstad aan zee", een slogan waar we als stad trots op mogen zijn, een slogan die we bijzonder moeten koesteren. Naast Barcelona is nergens in Europa een stad die zo intens is verworven is met het duin en bos. Het CDA is geen voorstander van een verregaande verdichting van de badplaatsen Kijkduin en Scheveningen. Niet alleen zijn de grote stadsparken uniek, zoals het Haagse Bos, het Zuiderpark en het Westbroekpark, maar ook de woonwijken als Archipel en Morgenstond worden gekenmerkt door prachtige brede lanen met sierlijke bomen.

Het CDA Den Haag wil de ingezette lijn om de kwaliteit van het groen in de stad te verbeteren onverminderd continueren. Het CDA wil dit realiseren door de herverkaveling van 'groen en steen', de aanplant van extra bomen, kwaliteit van parken en plantsoenen te versterken en regioparken te creëren.

1. Verkaveling 'steen-groen': in sommige wijken is te weinig groen in relatie tot de stedelijke dichtheid. Dit komt de leefbaarheid en de veiligheid niet ten goede. Het CDA wil graag meer parken in oude stadswijken brengen. Dit kan door de herverkaveling van 'steen en groen': ergens in de stad worden woningen gesloopt voor groen. Deze woningen worden dan op een andere plaats teruggebouwd. Goede voorbeelden zijn de aanleg van het wijkpark Transvaal en het Drebbelpark.
2. Vervanging en aanplant extra bomen: de komende jaren dienen veel bomen wegens ouderdom te worden vervangen: al deze bomen dienen volwaardig te worden vervangen. Daarnaast mag het aantal bomen in de stad worden vergroot, met name in de vooroorlogse wijken is een intensivering van bomen in de straten en pleinen wenselijk, maar ook in de wijken Wateringse Veld, Ypenburg en Leidschenveen.

3. Vergroten waterbergingen: om het regenwater ook in de toekomst goed op te vangen is het van belang meer waterbergingen te realiseren. De kwaliteit van de woonomgeving wordt hiermee ook versterkt. Hiermee wordt verkomen dat de bodem van Den Haag verdroogt. Het afgesproken streefpercentage van het Hoogheemraadschap Delfland van 325 m3/ha dient te worden nagestreefd bijvoorbeeld door de aanleg van grachten, sloten of kleine plassen.
4. Meer genieten van parken en plantsoenen: het aantal kleine groen gebieden in de stad, zoals kleine parken en plantsoenen, dient te worden vergroot. De ontwikkeling van bijvoorbeeld het Koningsplein, de Hof van Heden en de Mient zijn goede voorbeelden van ontwikkelingen die de afgelopen jaren hebben plaatsgevonden en kunnen ook worden toegepast in andere stadsdelen. Het plaatsen van extra zitbanken zal de belevingswaarde vergroten. Ook dient voorkomen te worden dat kleinschalige woningbouw wordt gerealiseerd in kleine parken.
5. Introductie groentoets: stedelijkheid is geen natuurlijk verschijnsel, stedelijkheid dient zorgvuldig te worden gecreëerd waarbij het ontwikkelen van levendige en groene ruimten uitgangspunt is. Een voorwaarde die het CDA stelt bij deze binnenstedelijke intensivering is – analoog aan de richtlijn van de gemeente Parijs – dat iedere Hagenaar binnen een straal van 200 meter van zijn woning een park of plantsoen tot zijn beschikking heeft. Deze groentoets dient ook in Den Haag te worden ingevoerd. De duurzaamheidparagraaf die wordt gebruikt bij de toetsing van plannen voor ruimtelijke ordening dient hiertoe te worden aangepast.
6. Participatie groene recreatie in regioparken: Den Haag dient onverminderd te participeren in de ontwikkeling van recreatiegebieden in Haaglanden, zoals Midden-Delfland en de Driemanspolder. Het is van belang voor de inwoners van Haaglanden om ook buiten de stad te recreëren.

7.4 Parkeren

De mobiliteit, vooral het aantal korte verplaatsingen per auto, is de afgelopen jaren fors gegroeid. Auto's zijn door hun comfort en kwaliteit een "woonkamer in het klein" geworden met alle gemakken van dien, daarnaast is de auto voor velen een statussymbool. Conform de landelijke CDA beleidslijn is het CDA Den Haag van mening dat niet het autobezit, maar het autogebruik dient te worden belast. In dit hoofdstuk beperken wij ons tot het autobezit in relatie tot het parkeren en het vergroten van de leefbaarheid in de binnenstad.

De structuur van Den Haag, zoals de oude binnenstad binnen de singels, de vooroorlogse wijken en de VINEX-locatie's zijn onvoldoende ingericht op een groot autobezit. De gevolgen zijn dan ook goed zichtbaar: in vele woonwijken is het parkeren een hardnekkig probleem wat de leefbaarheid niet ten goede komt.

1. Meervoudig ruimtegebruik: bebouwde parkeeroplossingen: het CDA wil in de komende periode een duurzame oplossing bieden voor het parkeerprobleem in de stad: meervoudig ruimtegebruik door bebouwde (ondergronds of bovengronds) autobergingen. Een relatief kostbare oplossing, maar gelet op de gewenste verdeling van ruimte de enige duurzame keuze. Dergelijke voorzieningen kunnen op diverse wijzen worden gerealiseerd, zoals een ondergrondse garage onder een sportveld of een park, een inpandige of ondergrondse autoberging onder een woonblok of boven op het dak.

2. Betaald parkeren alleen bij draagvlak wijkbewoners: betaald parkeren is een goed instrument om de parkeerdruk te reguleren en kan alleen worden ingevoerd indien er voldoende draagvlak is onder de buurtbewoners. In de buitengebieden van de stad behoort de toepassing van blauwe zones ook tot de mogelijkheden. In de binnenstad zijn meer parkeergarages gewenst om de parkeerdruk op straat te verminderen en om straten en/of lanen weer hun klassieke aanzien terug te geven.
3. Aandacht voor de parkeerveiligheid: de toegankelijkheid van straten in oude stadswijken staat door foutparkeren onder grote druk. Het CDA is een voorstander van dat er in die wijk waar veel op straathoeken of dubbel wordt geparkeerd fysieke maatregelen worden getroffen die het onmogelijk maken fout te parkeren. Tevens dient de gemeente handhavend op te treden in deze wijken.

8. Mobiliteit in de internationale stad

Duurzame keuzen en oplossingen voor een uitstekende bereikbaarheid

De mobiliteit groeit en zal blijven groeien, het is de verantwoordelijkheid van de gemeente om deze groei in goede banen te leiden. Niets of te weinig doen zal leiden tot verdergaande congestie. Voor het CDA verdienen alle vormen van vervoer de aandacht. Het gaat niet alleen om de auto, maar ook om de trein, light-rail, tram, bus, fiets en de voetganger. Een goed bereikbare stad is belangrijk voor de bloei van de economie, maar ook voor het sociale leven. Het is ontmoedigend om in de file te staan of te wachten op een verlate tram of bus. In het hoofdstuk mobiliteit beperkt het CDA zich tot een aantal kernpunten. Parkeren maakt deel uit van het hoofdstuk wonen. In dit hoofdstuk komt een viertal andere punten aan de orde.

8.1 Megaproject RingRing: versterken binnenring én buitenring

In de opvatting van het CDA dient de stad twee volwaardige ringwegen te hebben, een binnenring om het centrum en een buitenring langs de randen van de stad. De buitenring sluit aan op de snelweg en leidt idealiter het verkeer naar het gebied dat als reisdoel is gesteld. De binnenring ligt om het centrum en dient te voorkomen dat de binnenstad als doorgaande route wordt gebruikt. Het doorgaande verkeer uit de stadswijken dient zoveel mogelijk uit het centrum te worden geweerd en te worden afgehandeld door de ringwegen. Beide ringen functioneren op dit moment onvoldoende, veelal is het argument dat Den Haag grenst aan de zee. Voor het CDA is de ligging aan zee geen reden meer om de ringen niet te realiseren.

De toenemende verkeerscongestie in het centrum en Scheveningen dwingt de stad een principiële keuze te maken over de aanleg van nieuwe (ondergrondse) infrastructuur. De gemeente kan deze ringwegen en tunnels niet alleen financieren en deze kunnen dan ook slechts met rijksmiddelen te worden aangelegd. Den Haag en de rijksoverheid dienen een voorbeeld te nemen aan het "Central Artery/Tunnel Project" in Boston waar de gemeente en de federale overheid fors hebben geïnvesteerd in de bereikbaarheid van de stad. De gemeente dient hiertoe een zware lobby in te zetten voor het 'megaproject RingRing' bij de rijksoverheid en de Europese Commissie. Niet alleen de economie van Den Haag ondervindt immers schade door binnenstedelijke congestie, maar ook de leefbaarheid staat onder zware druk. Het CDA doet de volgende concrete voorstellen:

1. Afmaken buitenring tot 2x2 rijweg: met de opening van de Hubertustunnel over enkele jaren is de noordelijke ringweg gereed. Om deze te verbinden met de zuidelijke ringweg (Lozerlaan) is het wenselijk de President Kennedylaan – Sportlaan – Machiel Vrijenhoeklaan op te waarderen tot een volwaardige 'ring west'. De 2x2 rijwegen dienen ondergronds te worden aangelegd. De bereikbaarheid van de kuststadsdelen wordt hiermee fors verbeterd wat de leefbaarheid ten goede komt. Op de Lozerlaan dienen eveneens delen van de weg ondergronds te worden aangelegd (zie bijlage I).
2. Versterken Centrum Ring: het centrum kent vele knelpunten die leiden tot congestie en daardoor extra luchtvervuiling. Het CDA is voorstander van een volwaardige binnenstedelijke binnenring met 2x2 rijbanen of op sommige plaatsen zelfs drie rijbanen. Om de doorstroomsnelheid te vergroten dienen tunnels te worden aangelegd, het aanleggen van viaducten is niet wenselijk. Waar een te hoge concentratie fijnstof ontstaat dienen eveneens maatregelen te worden genomen, zo mogelijk door de aanleg van tunnels (zie bijlage I). Voor de Laan Copes van Cattenburch blijven de 1x1 rijbanen gehandhaafd.

3. Inkorten van het Prins Bernhardviaduct: Om sluipverkeer in de binnenstad via het Prins Bernhardviaduct te voorkomen dient dit te worden ingekort tot aan de CentrumRing in de Rijnstraat. Het Prins Bernhardviaduct wordt hiermee een toegangsweg voor het Centraal Station en verliest haar functie als doorgaande weg van de Utrechtsebaan naar de binnenstad.
4. Bouw Trekvliettracé, Schenktunnel en Mercuriustracé: in de komende periode dient de Trekvliettunnel te worden gerealiseerd. Hiermee wordt de Utrechtsebaan ontlast en heeft de stad twee toegangswegen tot de centrale zone. Om de verkeersbelasting op het Rijswijkseplein te laten afnemen dient een tunnel en een nieuwe verbindingsweg te worden aangelegd: de Schenktunnel en het Mercuriustracé. De Schenktunnel vervangt het af te breken Schenkviaduct en verbindt de Binckhorsthorstlaan met de Schenkkade. Het Mercuriustracé verbindt de Neherkade/Mercuriusweg rechtstreeks met de A12. Om luchtvervuiling te beperken dient een deel van de Neherkade/Mercuriusweg ondergronds te worden aangelegd (zie bijlage II).

8.2 Autoluwe binnenstad en bereikbaarheid Scheveningen

Een goed bereikbare binnenstad en Scheveningen zijn van levensbelang voor een vitale stad, een aangenaam ondernemersklimaat is hierbij van groot belang. In het hoofdstuk economie wordt uitgebreid stil gestaan bij het ondernemersklimaat.

1. Doorgaand autoverkeer binnenstad via ParkeerRing: Het CDA wil de kwaliteit van de binnenstad vergroten door deze autoluw te maken en aanvullende parkeervoorzieningen te realiseren. Het verkeer kan geen gebruik meer maken van de doorgaande wegen, zoals het Spui, Amsterdamse Veerkade of Rijswijkseplein. Bestemmingsverkeer dient via de ParkeerRing de binnenstad te bereiken. Het CDA pleit ervoor dat in de volgende periode vergaande stappen worden gezet die tot concreet resultaat leiden. Het doorgaande verkeer kan gebruik maken van de CentrumRing.
2. Ontwikkeling transferium Prins Clausplein: het CDA is een voorstander om in Haaglandenverband transferia aan te leggen voor de centra van Zoetermeer, Delft, Leidschendam-Voorburg en Den Haag. In de stad kunnen meerdere kleinschalige transferia worden aangelegd voor bezoekers uit de regio. Deze kunnen verder reizen met RandstadRail (Park & travel) of fiets (Park & bike) naar de subcentra. Nabij of onder het Prins Clausplein dient een grootschalig transferium te worden aangelegd voor bezoekers van buiten de regio die de binnenstad, Scheveningen, Zoetermeer, Delft of Leidschendam-Voorburg bezoeken. Vanuit dit transferium dienen reizigers met RandstadRail een snelle én rechtstreekse verbinding te hebben met de binnenstad, het strand of centra in het stadsgewest.
3. Verdere ontwikkeling regionale fietspaden: het CDA is een voorstander om de ingezette ontwikkeling die kwaliteit van de stedelijke en regionale fietspaden verbeterd te continueren. Niet alleen dienen zij goed berijdbaar te zijn – ook voor fietsers met een kinderzitje of ouderen – maar ook dienen fietsers zonder te veel hindernissen van centra naar centra te kunnen fietsen in Haaglanden. Bijzonder aandacht dient te zijn voor veilige en snelle fietspaden naar de binnenstad en het Scheveningen-Bad.

8.3 Internationale bereikbaarheid per auto, trein en vliegtuig

De stad scoort bijzonder slecht als het gaat om de bereikbaarheid met de auto. Ook neemt de komende jaren het aantal internationale treinverbindingen verder af, een zorgelijke ontwikkeling waar forse maatregelen voor dienen te worden genomen. Het CDA Den Haag heeft de volgende maatregelen in gedachten.

1. Volwaardige aansluiting hogesnelheidslijn Noord, Zuid en Oost: met de komst van de HSL – Zuid neemt het aantal internationale treinverbindingen met Brussel af tot acht rechtstreeks treinverbindingen per dag, in de ogen van het CDA te weinig voor een stad als Den Haag. De HSL-shuttle Den Haag – Rotterdam/Parijs dient op termijn te worden vervangen door een rechtstreekse verbinding Den Haag – Parijs. Het CDA vindt dat de internationale stad van recht en vrede daarnaast rechtstreekse treinverbindingen dient te hebben met Hamburg, het Rhein-Ruhrgebied en Berlijn. Den Haag zal hiertoe een volwaardige aansluiting dienen te krijgen op de HSL Noord en Oost. De spoortunnel in Delft en het baanvak Den Haag Centraal – Arnhem dient viersporig te worden gemaakt. Indien noodzakelijk zal ProRail de capaciteit van Den Haag Centraal vergroten door nieuwe treinsporen ondergronds aan te leggen.
2. Versterken positie snelwegen: Den Haag is in de Randstad een belangrijk knooppunt van snelwegen, deze positie dient te worden versterkt door bijvoorbeeld wegverbredingen. De capaciteit van de belangrijke snelwegen (A4: Amsterdam – Parijs en A12: Den Haag – Keulen) dient te worden vergroot, zodat de internationale bereikbaarheid per auto wordt verbeterd.
3. Goede aansluiting op luchthavens: vanwege het feit dat de stad op haar grondgebied geen eigen luchthaven heeft, is zij afhankelijk van internationale luchthavens. Het CDA Den Haag is er een voorstander van om de bereikbaarheid van en naar de luchthaven Schiphol te vergroten door de inzet, vanaf Den Haag Centraal, van een snelle en zeer betrouwbare 'The Hague Airport Shuttle' die het karakter heeft van een internationale trein. De terminal van de luchthaven Rotterdam – The Hague Airport dient rechtstreeks te worden aangesloten op het Haagse deel van het RandstadRail-netwerk.
4. Aanleg heliport Den Haag: om de nationale, maar ook internationale bereikbaarheid per helikopter te vergroten dienen een of meerdere heliports in de stad te worden aangelegd. Bezoekers aan de stad, werknemers of bezoekers van (inter)nationale bedrijven en instellingen van de Europese Unie of de Verenigde Naties kunnen gebruik maken van heliport Den Haag.

8.4 Regionaal Openbaar Vervoer

De komst van RandstadRail zal een kleine revolutie teweegbrengen in het reizen per openbaar vervoer: snel, comfortabel en rechtstreekse verbindingen in de regio. Het CDA is van mening dat waar mogelijk tramlijnen in de regio dienen te worden opgewaardeerd naar RandstadRail kwaliteit.

1. Trots op tram- en busnetwerk: de tram én bus vervullen een belangrijke rol in het agglomeratieverkeer, het CDA wil het tram- en busnet koesteren en zo mogelijk versterken. Bij de jaarlijkse goedkeuring van de dienstregeling dient te worden beoordeeld of alle delen van de stad goed worden bediend: het fijnmazige net dient in stand te worden gehouden. Bijzondere aandacht vraagt het CDA de komende jaren voor de vervanging van het huidige trammaterieel. Het nieuwe materieel dient een gelijkvloerse instap te hebben voor rolstoelen en kinderwagens. Bij vervanging van het busmaterieel dient milieunorm 'Euro-4' minimaal het uitgangspunt te zijn.

2. Veiligheid bus en tram vergroten: HTM en Connexxion hebben de afgelopen jaren veel geïnvesteerd in de sociale veiligheid van het openbaar vervoer. Deze aanpak van haltecontrole en mobiele controleteams dient te worden gehandhaafd. Bij mogelijke onveilige haltes, vooral in de buitengebieden, dient extra verlichting te worden geplaatst. Zo mogelijk dienen ook camera's bij tram- en bushaltes te worden geplaatst. De huidige camera's in tram en bus dienen te worden aangesloten op de monitorcentrale van de HTM en zo mogelijk op de monitorcentrale van politie Haaglanden.
3. RandstadRail Scheveningen heeft prioriteit: voor het CDA gaat de prioriteit van een nieuwe RandstadRaillijn uit naar de aansluiting van Scheveningen op het RandstadRailnetwerk. Zowel Bad als Haven dienen te worden ontsloten door een RandstadRail-lijn. Bij voorkeur zal de Randstadrail uit Rotterdam-Slinge ook rechtstreeks doorrijden naar Scheveningen-Bad, het Rijnmondgebied (1,5 miljoen inwoners) krijgt hiermee een directe hoogwaardige openbaar vervoersaansluiting op de grootste badplaats van Nederland. Om in de richting van Scheveningen-Haven een soepele doorgang te realiseren bij de Haagse Mart dient in de ogen van het CDA een ondergrondse of een bovengrondse (+ 1 niveau) verbinding te worden gerealiseerd.
4. RandstadRail naar Westland: RR-lijn 4 heeft nu nog haar eindpunt bij de Uithof. Het CDA spreekt de voorkeur uit voor de doortrekking van deze RandstadRail-lijn, via Naaldwijk, Maasluis, Vlaardingen naar Schiedam. De kernplaatsen Poeldijk en de Lier krijgen een halteplaats.

9. Haagse economie: 'handen uit de mouwen'

De internationale stad als derde mainport van Nederland

We mogen trots zijn op onze stad! Den Haag heeft een sterke en stabiele economie. Voor grote internationale, als ook voor nationale en regionale organisaties – zowel profit als non-profit – mag de stad gastheer zijn. Het CDA wil het huidige welvaartsniveau voor de generaties na ons minimaal behouden, bij voorkeur de welvaart voor iedereen in de stad op een hoger peil brengen. Dit is alleen mogelijk met een krachtige en duurzame economie waar iedereen, hoog of laag opgeleid, kansrijk of kansarm, werk heeft en werk behoudt. Het CDA is van mening dat aan de top van de markt geïnvesteerd dient te worden, maar dat het noodzakelijk is voor lager opgeleiden de werkgelegenheid te creëren. Toerisme, als een belangrijke economische pijler, wordt behandeld in hoofdstuk 4: 'Toerisme, cultuur en sport'.

9.1 Mainport Haaglanden

Haaglanden, de derde unieke mainport van Nederland, kent vijf pijlers: de nationale- en internationale overheid, de agribusiness (glastuinbouw), de zakelijke dienstverlening, kennis & innovatie en het toerisme. De mainport Haaglanden levert een wezenlijke en substantiële bijdrage aan het BNP.

1. Positionering derde mainport van Nederland: de gemeente en het stadsgewest Haaglanden hebben er zorg voor te dragen dat Haaglanden de gunstigste en aantrekkelijkste vestigingsvoorwaarden van West-Europa heeft. Bescheidenheid past in deze niet, wel daadkracht en de durf om de beste te willen zijn! De rijksoverheid – tevens de grootste werkgever van de regio – heeft de verantwoordelijkheid fors te investeren in de fysieke infrastructuur en het internationale profiel van Den Haag.
2. Versterken glastuinbouw: Het CDA wil de positie van de glastuinbouw in het Westland, Oostland en de Zuidplaspolder versterken en meer duurzaam maken, dit conform het IOPW. Het is niet alleen goed voor de werkgelegenheid in Haaglanden, maar ook voor de economische groei van het stadsgewest in het algemeen. Bijzondere aandacht vraagt het CDA de komende jaren voor de aanleg van infrastructuur, zoals nieuwe wegen en nieuwe vormen van goederendistributie, die de groei van de glastuinbouw in Haaglanden mogelijk maakt.

9.2 Internationale stad van recht en vrede

De core-business van Den Haag is de nationale en internationale overheid. De ambities om het internationale profiel van Den Haag als "World Legal Capital" duurzaam te versterken is een belangrijke opgave voor de komende jaren. Aandacht dient er ook te zijn voor instituten op het gebied van milieu en ontwikkelingssamenwerking. Het CDA heeft hier enkele maatregelen voor in petto.

1. Versterken topvoorzieningen van onderwijs, sport en cultuur: naast een sterke infrastructuur (gebouwen, wegen, openbaar vervoer) om internationale organisaties te huisvesten, is het noodzakelijk topvoorzieningen te hebben op het gebied van internationaal onderwijs, cultuur, sport en evenementen. Het internationaal onderwijs, in het bijzonder van de Amerikaanse- en de Britse school verdient bijzondere aandacht de komende jaren. In § 4.2 'Cultuur in de internationale stad' wordt aandacht besteed aan het versterken van het kosmopolitische karakter van de stad. Ook de uitbreiding van grote sportevenementen komt hier aan de orde.

2. Uitbreiden 'University Campus The Hague': de kenniseconomie beperkt zich niet tot de stadsgrenzen, maar omvat alle kennisinstituten en bedrijven die zijn gevestigd in de driehoek Den Haag, Leiden en Delft. In de opvatting van het CDA dient de nadruk de komende jaren te liggen op kennisontwikkeling op het vlak van internationaal recht, ontwikkelingshulp, informatie- en communicatietechnologie, milieutechnologie, duurzame energie en biotechnologie.
De gemeente kan praktische ondersteuning bieden op het terrein van kennisoverdracht, door kennis te stimuleren. Dit is mogelijk door bijvoorbeeld de Haagse Academische Coalitie te faciliteren en kennisexploitatie te stimuleren. In de komende raadsperiode dient een gericht investeringsprogramma voor de kenniseconomie te worden opgesteld.
3. Den Haag als vestigingsplaats voor de 'Judicial Archives Service': Den Haag is in de ogen van het CDA een logische vestigingsplaats voor de juridische archiefdienst van de Verenigde Naties. De kennis en ervaringen van bijvoorbeeld de Koninklijke Bibliotheek kunnen goed worden gebruikt. De gemeente dient gezamenlijk met het rijk een lobby op te zetten om de 'Judicial Archives Service' naar Den Haag te halen. De kennisinfrastructuur wordt hiermee versterkt.
4. Ontwikkelingen The Hague International Centre (THIC): de stad heeft voor haar positie in Europa een top-congreslocatie hard nodig. De ontwikkelingen voor de realisatie van de internationale compound 'The Hague World Forum' (THWF) dienen onverminderd doorgang te vinden. Nieuwe ontwikkelingen zijn noodzakelijk: het 'The Hague International Centre'. Een congreslocatie in de stad die met gemak de concurrentie aan kan met de congresfaciliteiten van Wenen, Geneve, Bonn, Berlijn en Parijs, bijvoorbeeld gelegen in het centrum van de stad.
Naast de ontwikkeling van het THIC en het THWF dient in de omgeving van het Prins Clausplein een beursgebouw te worden gerealiseerd die het verlies van de Statenhal en de Houtrusthal kan compenseren. De hal dient ook geschikt te zijn voor grootschalige evenementen, zoals is beschreven in § 4.2 'Sport en cultuur in de internationale stad'.
5. Stedenbanden in nieuw perspectief: het CDA hecht waarde aan het instandhouden van de stedenbanden. Het CDA staat positief tegenover het aangaan van stedenbanden met nieuwe landen, zoals uit het land van herkomst of landen die uit een oorlogssituatie komen. Stedenbanden dienen jaarlijks te worden beoordeeld op hun meerwaarde voor Den Haag stad van recht en vrede.

9.3 Midden- en kleinbedrijf: profiteren van internationale ontwikkelingen

De groei van internationale instellingen en bedrijven is gunstig voor het midden- en kleinbedrijf. Dit zogenaamde multipliereffect levert in de toeleverende sfeer ruim 15.000 banen op doordat de 27.500 expats ongeveer € 750 miljoen te besteden hebben. Om het MKB in haar expansie te ondersteunen wil het CDA voornamelijk aandacht voor de verloederende bedrijventerreinen. Vele bedrijventerreinen, zoals Zichtenburg, Kerketuinen en Dekkershoek zijn aan revitalisering toe. Aantrekkelijke bedrijventerreinen zijn van belang voor een sterke economie en bieden tevens werk aan voornamelijk lager- en middelbaar opgeleide werknemers.

1. Revitalisering bedrijventerrein: Verouderde bedrijven dienen in voor 2010 duurzaam te worden hersteld. De veelal grauwe terreinen zouden wat het CDA betreft moeten worden omgevormd tot aantrekkelijke werk- en leefgebieden, waarbij een beperkte functiemenging tot milieucategorie II mogelijk moet zijn. Hier moet worden gedacht aan een combinatie van kantoren, winkels en incidentele woningbouw. Tevens dienen geen grijze dozen meer te worden gebouwd, maar aantrekkelijke gebouwen die zijn ingepast in een groene en waterrijke omgeving (voorzieningen).

2. Bedrijventerreinen behouden voor stad: het CDA vindt dat dienstverlenende-, productie- en (groot)handelsbedrijven tot maximaal milieucategorie III in een ruime cirkel om het centrum gevestigd kunnen blijven. De bedrijven in milieucategorie IV en V verhuizen bij voorkeur naar de bedrijventerreinen in Haaglanden, zoals de Grote Driehoek of de Harnaschpolder.
3. Versterken Scheveningen-Haven: de ontwikkelingen in Scheveningen-Haven gaan de goede kant op. Er is in de afgelopen jaren veel geïnvesteerd in de haven, maar er dient nog een slag worden gemaakt om de haven gezond en levensvatbaar te houden. Een goede balans tussen de visserij en het nautische toerisme is gewenst. De voorstellen van de commissie Van der Zwan vormen een goede basis voor de verdere ontwikkeling van Scheveningen-Haven : de positie van de visserij wordt versterkt en het Noordelijk Havenhoofd wordt ontwikkeld voor het nautische toerisme.
4. Cultureel ondernemerschap in de creatieve stad: de stad moet meer het imago krijgen van een creatieve stad waar mensen zich persoonlijk kunnen ontwikkelen en geld kan worden verdiend aan kunst en cultuur. Den Haag dient in de opvatting van het CDA een beleid te ontwikkelen dat schrijvers, ontwerpers, vormgevers, interieurarchitecten, componisten, musici, regisseurs, schilders, beeldhouwers, fotografen, dansers, artiesten en acteurs in grote getale aan de stad bindt. In de stad zijn vele latente krachten aanwezig die geactiveerd kunnen worden.

9.4 Vestigingsvoorwaarden

Deregulering en vereenvoudiging van regelgeving is het voor het CDA belangrijk, maar mag geen doel op zich zijn. Prioriteit heeft het verbeteren van de vestigingsvoorwaarden voor nieuwe ondernemingen, internationale scholen en internationale organisaties. Het CDA doet hiertoe drie concrete voorstellen.

1. Dereguleren regelgeving midden- en kleinbedrijf: de gemeente dient terughoudend te zijn met het voorschrijven van regels die het eigen initiatief van ondernemers en professionals beperken, zoals nu het geval is. De vestigingsvoorwaarden voor bijvoorbeeld kantoren, horeca en bedrijven dienen te worden vereenvoudigd. De vestigingsvoorwaarden voor overlastgevendende bedrijven dienen in het bestemmingsplan te worden opgenomen.
2. Beperken winkeltijden: het CDA vindt dat de bestaande winkelopeningstijden op zon- en feestdagen niet dienen te worden verruimd. Het CDA is van mening dat de zelfstandige winkelier leidt onder een permanente openstelling op zon- en feestdagen in de hele stad.
3. Juridische en fiscale drempels verlagen voor internationale organisaties: Nederland kent op dit moment nog een hoge drempel voor de vestiging van internationale organisaties. Dit zijn zowel juridische als fiscale drempels voor instellingen alsmede voor particulieren. De concurrerende positie van Den Haag met andere Europese steden is hiervan medeafhankelijk. Primair ligt de verantwoordelijkheid voor het verlagen van de drempel voor vestigingsvoorwaarden bij het Ministerie van Economische Zaken en het Ministerie van Buitenlandse Zaken. Het CDA is van mening dat de gemeente haar permanente lobby onverminderd dient voort te zetten die ertoe zal leiden dat Nederland er ook daadwerkelijk in slaagt de vestigingsvoorwaarden voor internationale organisaties en hun medewerkers weet te verbeteren.

10. Zorgvuldig kiezen voor ruimte

Kiezen voor ruimtelijke kwaliteit en Zuidvleugel in perspectief

Het CDA wil een zorgvuldige verdeling van ruimte in de stad, de gemeente heeft hiertoe een belangrijk instrument in handen: het vaststellen van bestemmingsplannen. Het CDA wil bij de beoordeling van bestemmingsplannen een aantal criteria als richtlijn gebruiken, deze worden in dit hoofdstuk gegeven. Tevens wordt aandacht besteed aan de positie van Den Haag in de Zuidvleugel, als deel van de 'Randstad Holland' en de ontwikkelingen van de stedenbaan, het 'metrostelsel' van de Zuidvleugel.

10.1 Kwaliteiten van ruimtelijke ordening

Den Haag is een prachtige stad om prettig in te wonen, te werken en te leven. Om voor de generaties na ons de stad ook levendig en leefbaar te houden zijn zorgvuldige keuzes voor ruimtelijke ordening cruciaal. Stedenbouwkundige plannen kennen veelal een ontwikkelingsstijd van 10 à 15 jaar en bepalen daarmee op lange termijn de toekomst van Den Haag. Het CDA wil in de komende periode de nadruk leggen op een vijftal uitgangspunten voor ruimtelijke ordening.

1. Toetsen leefbaarheidscriteria bij wonen in stedelijk gebied: wonen in een bestaande stedelijke omgeving vraagt om andere oplossingen dan bijvoorbeeld in het landelijk gebied. Denkbare oplossingen zijn verdichting, vervangende nieuwbouw in bestaande woongebieden of verdunning van stedelijk gebied. Op bestaande gebouwen kan een extra etage worden toegevoegd, een braakliggend stukje grond kan worden bebouwd of wijken kunnen volledig worden geherstructureerd. Cruciaal hierbij is het toetsen aan leesbaarheidscriteria zoals groen, milieubelasting (luchtkwaliteit en geluidhinder), parkeren, speelplaatsen en bereikbaarheid per openbaar vervoer, fiets en auto.
2. Slimme en innovatieve oplossing milieuvraagstukken: de Europese milieuriichtlijnen bepalen in steeds grotere mate de omstandigheden voor het wonen en werken. Eisen op het gebied van geluid, stank, bodemvervuiling, te beperken en sterk de mogelijkheden om uit te breiden op het gebied van wonen, recreëren en werken in het stedelijk gebied. Daarnaast veel meer rekening te houden met de invloed van wind en de bezonning op het gebruik van de openbare ruimte.
3. Creatief meervoudig ruimtegebruik: het clusteren van maatschappelijke voorzieningen en / of het combineren van voorzieningen met andere functies zoals parkeren, wonen en kantoren kan leiden tot efficiënter ruimtegebruik. Gebouwde parkeervoorzieningen zijn echter een noodzaak. Gezien de hoge kosten die hiermee gemoeid zijn, is het noodzakelijk dat de gemeente hier een bijdrage aan levert.
4. Versterken groene karakter Den Haag: het CDA hecht veel waarde aan het versterken van het groene karakter van de stad zoals wordt genoemd in § 7.3 'Versterken groen in de stad'. Het verdient dan ook de voorkeur daar waar het mogelijk is dat tuinen c.q. grasdaken worden aangelegd op bijvoorbeeld parkeergarages, kantoren, winkels en dergelijke.
5. Zorgvuldig omgaan met hoogbouw: voor het CDA is hoogbouw uitsluitend toegestaan om een hoogstedelijk leefmilieu te realiseren. Hoogbouw dient bij voorkeur geconcentreerd te worden gebouwd en dient aan te sluiten bij de stedenbouwkundige structuur van een wijk. Tevens dient bij hoogbouw meervoudig ruimtegebruik te worden gestimuleerd. Het CDA stelt zware eisen aan de architectonische kwaliteit van hoogbouw: zij dient het aanzicht van de stad te versterken. Het CDA is geen voorstander van een verregaande verdichting van de badplaatsen Kijkduin en Scheveningen.

10.2 Den Haag als pijler van de Zuidvleugel

Den Haag is onmiskenbaar een van de belangrijkste agglomeraties van Nederland. In de 'Randstad Holland' is Den Haag deel van de zogenaamde Zuidvleugel, het gebied in de driehoek Leiden, Dordrecht en Hoek van Holland. Samen met Rijnmond is Haaglanden de ruggengraat van de Zuidvleugel. Een stevige investeringsagenda is noodzakelijk om het evenwicht met de Noordvleugel (Amsterdam – Utrecht) te behouden.

1. Krachtige uitvoering investeringsagenda Zuidvleugel: de door het 'platform Zuidvleugel' vastgestelde investeringsagenda 2010 en dient te worden uitgevoerd. Deze investeringsagenda wil bijvoorbeeld de 'Greenport Westland', 'Stadshavens Rotterdam', 'Den Haag internationale stad', 'Groen en water om de stad' ontwikkelen. Op lange termijn is voor de stadsregio Den Haag een investering gemoeid van € 3,5 miljard. Deze is opgebouwd uit de volgende elementen: auto: € 900 miljoen, openbaar vervoer: € 800, economie: € 700 miljoen, wonen: € 800 miljoen, groen en water: € 300 miljoen. Het CDA wil bij de uitvoering van deze projecten voorrang geven aan haar ideeën over mobiliteit en economie, zoals genoemd in de hoofdstukken acht en negen: mobiliteit en economie.
2. Ontwikkeling stedenbaan: het CDA wil in de komende periode het concept 'stedenbaan' ontwikkelen tot het metronet van de Zuidvleugel. Stedenbaan is een programma gericht op het verbeteren van het regionale treinvervoer in de Zuidvleugel en het beter meervoudig gebruik van stationslocaties voor bijvoorbeeld woningbouw. Het vertoont grote overeenkomsten met de 'S-Bahn' in bijvoorbeeld Düsseldorf en Stuttgart. Het CDA is van mening dat met de stedenbaan Scheveningen-Bad volwaardig dient te worden ontsloten en dat in het bijzonder de woningbouwprojecten in de Zuidplaspolder een directe aansluiting krijgen op Den Haag Centraal. Op de punten kwaliteitseisen en uitstraling dient de stedenbaan aan te sluiten bij de reeds ingezette ontwikkeling van RandstadRail. Voorkomen dient te worden dat er teveel railsystemen naast elkaar worden ontwikkeld en geëxploiteerd.

11. Betrokken stadsbestuur

De verbindende democratie voor Hagenaars en politiek

Het CDA is een voorstander om de representatieve democratie te versterken. De gemeenteraad heeft immers een belangrijke taak met het toetsen van de uitvoering van het collegeprogramma. Het CDA wil bijvoorbeeld de rekenkamercommissie versterken. Om Den Haag in bestuurlijk opzicht klaar te maken voor de toekomst streeft het CDA naar een gekozen regionaal bestuur voor het stadsgewest Haaglanden.

11.1 Lokaal bestuur in stad Den Haag

De afgelopen raadsperiode was de eerste fase van de gewenningsperiode voor een volledig werkend dualistisch systeem. De organisatorische veranderingen zijn vrijwel probleemloos verlopen: de fracties hebben fractiebureaus ontwikkeld en de griffie heeft een zelfstandige plaats gekregen in de gemeentelijke organisatie. Deze omslag dient met name in het denken en doen de komende periode de volle aandacht te krijgen.

1. Raad als volksvertegenwoordigend orgaan: het toetsen van de uitvoering van het collegeprogramma, de raadsvoorstellen en ander beleid dient scherper en in meer afstemming met Hagenaars plaats te vinden. De werkzaamheden van de gemeenteraad dienen meer extern gericht te zijn, oftewel in het belang van de Hagenaar dienen zij minder op het Spui aanwezig te zijn. Raadsleden zijn geen bestuurders, maar volksvertegenwoordigers. Een scherpe beoordeling van collegebeleid en gebruik van bijvoorbeeld moties, interpellaties en raadsenquêtes zijn hierbij een voorwaarde. Fracties dienen meer ondersteuning te krijgen voor beleidsadvisering en onafhankelijk onderzoek. De griffie heeft in opvatting van het CDA voldoende capaciteit tot haar beschikking voor de uitvoering van haar primaire taken.
2. Instelling adviescommissies per stadsdeel: om de betrokkenheid van Hagenaars in de stadsdelen te vergroten is het CDA voorstander om naar voorbeeld van de 'Commissie Loosduinen' en het 'Adviesplatform Scheveningen' in de andere stadsdelen een adviescommissie in te voeren, maatwerk is hierbij van belang. Deze adviescommissies zijn de opvolger van de huidige stadsdeelcommissies. Zij adviseren de raad en het college gevraagd en ongevraagd over diverse zaken. Het CDA hecht er waarde aan dat de representativiteit van de adviescommissie wordt gewaarborgd, hiertoe dienen zij tweejaarlijks te worden geëvalueerd. In tegenstelling tot de huidige verordening dienen de leden door de gemeenteraad te worden benoemd. Raadsleden dienen de vergaderingen van de adviescommissie bij te wonen.
3. Versterken rekenkamercommissie: het CDA hecht grote waarde aan een onafhankelijke rekenkamercommissie. Zij dient in de opvatting van het CDA zelfstandig onderzoek te kunnen formuleren en deze uit te kunnen voeren. Het CDA is voorstander van het beschikbaar stellen van extra financiële middelen voor de rekenkamercommissie.

11.2 Op weg naar een gekozen regionaal bestuur Haaglanden

De samenwerking in het stadsgewest Haaglanden kent een lange geschiedenis. Wat ooit begon met enkele vrijblijvende afspraken is uitgegroeid tot een sterk en intensief samenwerkingsverband van negen zelfstandige gemeenten. De afdeling Den Haag wil samen met de negen overige CDA afdelingen in de komende periode een nieuwe stap zetten binnen de negen Haaglandengemeenten om te werken aan een efficiënte en duurzame vorm van het besturen van de Haaglandenregio. Het credo is: "Den Haag kan niet zonder Haaglanden, Haaglanden kan niet zonder Den Haag".

1. Op weg naar een direct regionaal gekozen bestuur Haaglanden: een belangrijk uitgangspunt voor het CDA is dat het instrument van herindeling geen bijdrage levert aan de positieve ontwikkeling van het stadsgewest Haaglanden. Het logische gevolg van dit uitgangspunt is dat de CDA afdeling Den Haag streeft naar een direct gekozen regionaal bestuur voor het stadsgewest Haaglanden, zonder dat dit mag leiden tot een vierde bestuurslaag. Met een direct gekozen regionaal bestuur wordt tevens de identiteit van de negen Haaglanden-gemeenten in de toekomst gewaarborgd. Het CDA vindt dat negen Haaglandengemeenten baat hebben bij een krachtig regionaal bestuur met Den Haag als centrumstad. Een direct gekozen regionaal bestuur is voor het CDA de enige structurele én duurzame oplossing voor de gehele Haagse regio. Meerdere beleidsterreinen, zoals ruimtelijke ordening, veiligheid (GHOR), natuur en milieu, economie en zorg, hebben in toenemende mate een grensoverschrijdend karakter. De samenwerking tussen de regionale belangen én de belangen van de centrumstad Den Haag is duidelijk synergetisch van aard.

11.3 Trouwen in Den Haag

Een huwelijksvoltrekking is een bijzondere gebeurtenis waar de gemeente bijzondere aandacht voor dient te hebben. Er zijn diverse huwelijkslocaties beschikbaar en de internetsite 'Ons Haagse Huwelijk' biedt veel informatie. Het CDA is van mening dat de huwelijksluiting waardig en stijlvol dient plaats te vinden.

1. Waardig trouwen in Den Haag: het CDA vindt dat de huwelijksvoltrekking een waardige aangelegenheid is waar de wettelijke basis wordt gelegd tussen twee partners. De reeds beschikbare locaties zijn hiervoor toereikend, trouwen buiten deze locaties acht het CDA - gelet op de publieke zaak - niet wenselijk. Ook wil het CDA de vergoeding voor de trouwambtenaar vergroten.

12. Een solide en eerlijk financieel beleid

Investeren in de stad én lagere woonlasten

Het CDA heeft in het verkiezingsprogramma een stevig pakket aan maatregelen voorgesteld. Nadruk ligt op lastenverlichting voor Hagenaars en ondernemers, investeren in groen en duurzaamheid, het vergroten van kansen voor sportorganisaties en particulier initiatief (vrijwilligers). In dit hoofdstuk wordt de financiële onderbepaling gegeven van het verkiezingsprogramma. Opgemerkt wordt dat dit geen begroting is voor 2007 – 2010.

12.1 Een financieel gezonde stad voor 2007 en daarna!

Het CDA wil de stad voor de generatie na ons gezond houden, een solide financieel beleid is hiervoor de basisvoorwaarde. Dit vraagt om een zorgvuldige afweging van belangen. Wel zet het CDA in op het vergroten van het rendement van dienstverlening en investeringen.

1. Lastenverlaging voor Hagenaars en ondernemers: het CDA wil de hondenbelasting en de toeristenbelasting afschaffen. De rioolheffing en de afvalstoffenheffing dienen kostendekkend te zijn en mogen alleen met de jaarlijkse indexerings worden gecorrigeerd. Daarnaast wil het CDA de OZB met 5% verlagen. In de tabel van § 12.2 'Overzicht financiële maatregelen verkiezingsprogramma' zijn de effecten van deze maatregelen gegeven.
2. Voorwaarden aan verkoop aandelen: het CDA stelt voorwaarden aan de verkoop van aandelen van bijvoorbeeld, Eneco, HTM en Woningbeheer. Voorwaarden die het CDA stelt zijn dat de dienstverlening kwalitatief dient te worden verbeterd en dat er een verlaging van de kosten zal plaatsvinden. Het CDA is daarbij van mening dat het leidingennet van elektriciteit en gastransport van Eneco en het railnetwerk van HTM in overheidshanden dient te blijven. Uitsluitend de exploitatie en dienstverlening aan marktpartijen mag eventueel worden verkocht.
Buitengewone investeringen in het riool, openbare ruimte en groen (§ 6.3: 'Investeringen openbare ruimte' en § 6.4: 'Aanpak riool') dienen in beginsel te worden gedaan door extra middelen vanuit de (rijks)overheid, Europese subsidies en de mogelijke opbrengsten van aandelenverkoop.
3. Financiering infrastructuur: de voorgestelde investeringen in de infrastructuur (Hoofdstuk 8: 'Mobiliteit in de internationale stad') dienen voornamelijk via het 'mobiliteitsfonds Haaglanden', rijksmiddelen (MIT) en zo mogelijk via een stevige lobby in Brussel te worden verkregen.
4. Versterken dienstverlening gemeente Den Haag: het CDA wil de kwaliteit van de gemeentelijke dienstverlening versterken. De afgelopen jaren is reeds stevig geïnvesteerd, het CDA wil deze ingezette lijn versterken. Met de inzet van nieuwe technologie, herbezinning op processen en het samenvoegen van afdelingen kan dit worden gerealiseerd. Het CDA pleit voor een inperking van het aantal ambtenaren. Het rendement van de dienstverlening kan worden vergroot door de verregaande toepassing van ICT. Een efficiëncyonderzoek onder verantwoordelijkheid van de gemeenteraad is hiertoe de basis.

12.2 Overzicht financiële maatregelen verkiezingsprogramma

In onderstaande tabel is een uitwerking gegeven van de financiële maatregelen in het verkiezingsprogramma. Over een periode van vier jaar wil het CDA een lastenverlichting van € 34 miljoen en investeert het CDA € 110 miljoen extra in de stad.

Investerings in de stad (in mln €)	2007	2008	2009	2010	Totaal
Lastenverlichting					
Hondenbelasting	€ 1,6	€ 1,6	€ 1,6	€ 1,6	€ 6,4
Toeristenbelasting	€ 3,9	€ 3,9	€ 3,9	€ 3,9	€ 15,6
Verlaging 5% OZB	€ 3,0	€ 3,0	€ 3,0	€ 3,0	€ 12,0
Investerings					
Nieuw aan te leggen groen en natuur	€ 10,0	€ 10,0	€ 10,0	€ 10,0	€ 40,0
Camera's en extra verlichting	€ 2,0	€ 2,0	€ 2,0	€ 2,0	€ 8,0
Toeziethouder openbare ruimte	€ 5,0	€ 5,0	€ 5,0	€ 5,0	€ 20,0
Verzamelgebouw voor gebedsruimten	€ 3,0	€ 3,0	-	-	€ 6,0
Sportclubs en particulier initiatief	€ 4,5	€ 4,5	€ 4,5	€ 4,5	€ 18,0
Gezins- en jongerenbeleid + onderwijs	€ 4,5	€ 4,5	€ 4,5	€ 4,5	€ 18,0
<i>Totaal investeringen 2007</i>	€ 37,5				

Financiering (in mln €)					
Kwaliteitsverbetering gemeente					
Efficiency inkoop producten	€ 5,0	€ 5,0	€ 5,0	€ 5,0	€ 20,0
Aanscherpen reïntegratiebeleid	€ 5,0	€ 5,0	€ 5,0	€ 5,0	€ 20,0
Inkomsten bestuurlijke boete	€ 3,5	€ 2,5	€ 1,5	€ 1,0	€ 8,5
Efficiency ambtelijk apparaat	€ 12,0	€ 23,8	€ 35,4	€ 46,3	€ 117,5
<i>Cumulatief voordeel reductie per jaar</i>	€ 12,0	€ 15,9	€ 23,9	€ 31,5	
Rijksoverheid					
Verhoging uitkering gemeentefonds	€ 12,0	€ 12,0	€ 12,0	€ 12,0	€ 48,0
<i>Totaal financiering 2007</i>	€ 37,5				

Colofon

Het verkiezingsprogramma 2006 - 2010 is geschreven onder verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur van de gemeentelijke afdeling CDA Den Haag. De programmacommissie van het verkiezingsprogramma 2006 - 2010 bestaat uit de volgende leden:

- Etienne van Nassau, voorzitter
- Peter van der Zwan, vice-voorzitter
- David van Keulen, secretaris
- Peter Viallé, coördinerend secretaris
- Anita de Vogel, lid
- Michel Santbergen, lid
- Ralph Steyvers, lid
- Jan Nelisse, lid
- Peter de Boer, lid
- Bart Elsmann, lid
- Karin Hoentjen, lid
- Adri Hartman, adviserend lid
- Ries Smits, adviserend lid
- Wilbert Stolte, adviserend lid
- Wim van de Camp, adviserend lid
- Nicolien van Vroonhoven, adviserend lid

Stadsdeelverkiezingsprogramma

Voor de Haagse stadsdelen hebben de stadsdeelwerkgroepen in samenwerking met de programmacommissie een achttal stadsdeelverkiezingsprogramma geschreven. Deze stadsdeelverkiezingsprogramma zijn een afgeleide van het centrale verkiezingsprogramma 'Vertrouwen in Hagenaars'. Waar de stadsdeelverkiezingsprogramma afwijken is het centrale verkiezingsprogramma leidend.

Contactgegevens programmacommissie

David C. van Keulen, secretaris programmacommissie
Drebbelstraat 2
2522 CV Den Haag

- E-mail: dvankeulen@residentie.net
- Telefoon mobiel: 06 - 15 02 24 78
- Telefoon privé: 070 - 427 4278

Contactgegevens afdeling CDA Den Haag

Peter Vialle, secretaris afdeling CDA Den Haag
Rijswijkseplein 161
2516 GZ Den Haag

- E-mail: vialle@casema.nl
- Fax: 070 - 30 50 113
- Telefoon: 070 - 3050113

Datum publicatie: 28 november 2005
Versienummer: IX.III
Redactie: David C. van Keulen

Trefwoordenregister

Armoedebestrijding.....	8, 14, 19
Cultuur.....	9, 10, 14, 17, 18, 19, 35, 35, 37
Democratie.....	40, 41
Drugs.....	10, 12, 14, 21
Erfpacht.....	27
Gezinnen.....	9, 13, 14, 15, 17, 27
Groen.....	23, 27, 28, 29, 30, 38, 39, 42
Haaglanden.....	10, 13, 15, 16, 17, 22, 26, 29, 32, 34, 35, 37, 39, 40, 41
Internationale stad.....	17, 31, 33, 35, 36, 39, 43
Jongeren.....	10, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 19, 29
Lastenverlichting.....	16, 24, 33, 42, 43
Leefbaarheid.....	22, 23, 24, 28, 29, 31, 38
Luchtkwaliteit.....	25, 26, 38
Minder regels.....	16, 24, 38
Openbaar Vervoer.....	33, 34, 35, 38, 39
Ouderen.....	11, 13, 27, 28, 32
Religie.....	9, 10
Respect.....	9, 14, 18
Scheveningen.....	16, 19, 22, 25, 26, 28, 31, 32, 34, 37, 38, 39, 40
Studenten.....	18, 19, 20
Sociaal beleid.....	7, 8, 9, 10, 11, 12, 27, 28
Sport.....	9, 10, 13, 14, 17, 18, 19, 35
Veiligheid.....	20, 21, 22, 25, 28, 30, 34, 41
Wonen.....	7, 8, 9, 11, 13, 15, 20, 27, 28, 31, 38, 39
Werk.....	7, 8, 9, 35, 36, 37